

Tajnik PSDI Longo bo danes vrnil ministrski mandat predsedniku vlade

Craxijevi pogovori z De Mito uvod v preverjanje med strankami koalicije

KD zahteva predvsem strogost v gospodarstvu in vodilno vlogo v krajevnih upravah

RIM — Danes zjutraj bo Pietro Longo odšel v palačo Chigi sporočiti svoj odstop predsedniku vlade in zdi se, da bo začasno prevzel proračunsko ministrstvo sam Craxi. Medtem je pet strank vladne koalicije že začelo dvostranske razgovore z ministrskim predsednikom. Nato bo Craxi konec tedna zbral vse skupaj, da opravi skupno oceno položaja. Pietro Longo bo vsekakor dal svoj prispevek k preverjanju, saj danes ne bo izročil Craxiju le ostavke, ampak tudi dokument, ki vsebuje stališča PSDI glede vladnega programa. Medtem se je včeraj popoldne Craxi sestal z De Mito. Šlo je za enega najtežjih pogovorov za predsednika vlade, čeprav je v intervjuju nekemu tedniku tajnik KD skušal pomiriti vode. »Craxi bo padel, ko se bo pokazalo, da je sposobnost njegove vlade izčrpana,« je zatrdil De Mito. Poudaril je še, da jih je v KD malo, ki hočejo spoditi Craxija iz palače Chigi, in da še ti ne pomenijo nič.

Kar dejansko zanima KD pa je dvojje: strogost v gospodarstvu in vprašanje krajevnih uprav. Glede prvega vprašanja je zakladni minister

Goria predložil za preverjanje svoj dokument. V njem si Goria prizadeva določiti temeljna pravila za vodenje gospodarske politike, začenši z vsotami pri izdatkih in prihodkih, na katerih je treba preveriti sporazum med strankami vladne koalicije. »Tajniki strank lahko sklenejo, in jaz upam, da bodo sklenili, da postavijo te količke, v okviru katerih naj vsak lahko nato postavi svoje izbire. Vladni program si je postavil enoletne roke, moj dokument pa upošteva daljši čas in bolj ambiciozne smote za splošen ozdravitveni ma-never.«

Kar zadeva drugi pogoj, ki ga postavlja za preverjanje, je KD zanima predvsem za sestavo nove deželne vlade na Sardiniji, kjer ji pre- ti nevarnost izključitve, saj Sardinska akcijska stranka, ki predstavlja jeziček na tehtnici, se ogreva za levičarsko deželno upravo, otočni socialisti pa kolebajo. Danes se vsekakor sestane prejšnji politični urad in nato vsedržavno vodstvo KD, ki bosta v polni pristojnosti ocenila včerajšnje pogovore med Craxijem in De Mito.

Niti republikanci seveda ne stojijo

Pietro Longo

Bettino Craxi

krížem rok in postavljajo svoje zahteve: zavzemajo se zlasti za ustanovitev medministrskega odbora za nadziranje javnih izdatkov. Liberalci so s svoje strani sporočili, da ne marajo več klofut in so zahtevali večje pristojnosti za ministrstvo za ekologijo. V pričakovanju vladne presnove se je razprava vnela tudi gle-

de drugih ministrstev. Po nekaterih glasovih naj bi Valdo Spini prevzel ministrstvo za prevoze namesto Signorileja, ki bi se vrnil na vodilno mesto v PSI, kjer naj bi bil Martelli edini namestnik tajnika. Govori se tudi o vstopu v vlado Riccarda Misasija, načelnika De Mitovega političnega tajništva. R. G.

ZAhteve in predlogi vladi

Confindustria in sindikati o preverjanju

RIM — Tudi tako imenovana »družbena zastopstva« se zavedajo važnosti preverjanja med vladnimi strankami in odločitev, ki jih bodo pri tem sprejele, zlasti v zvezi z nadaljnjo gospodarsko politiko, zaradi česar sprožajo pobude, ki naj bi vplivale na sklepe tajnikov petih koalicijskih strank. Sindikati so na srečo v tem važnem trenutku spet vzpostavili enotnost in tako lahko nastopajo z večjo težo. Delodajalci so sicer precej složni glede obrambe skupnih interesov, manj pa glede usode Craxijev vlade.

Včeraj so strokovni sindikat CGIL, CISL in UIL poslali predsedniku vlade in ministru za delo De Michelisu pismo, v katerem ju pozivata, naj posvetita med preverjanjem posebno pozornost vprašanju reforme pokojnin, za katero se je vlada februarja obvezala, da bo predložila ustrezni zakonski osnutek še marca, a obveze ni izpolnila.

Delodajalci so pa včeraj na seji vodstva Confindustrie proučili dokument »Pogojji za razvoj«, ki ga bo danes odobril izvršni odbor, nakar ga bodo poslali vladi in tajništvu strank. Dokument zahteva na splošno zaježitev državnega primanjkljaja in inflacije, ne spušča se pa v podrobnosti, ki jih bo obravnaval drugi dokument, ki ga bo Confindustria do konca meseca izročila sindikatom.

V Bejrutu atentat proti libijski ambasadi

BEJRUT — Sedem oboroženih in zakrinkanih moških je včeraj zjutraj vdrla v libijsko diplomatsko misijo v Bejrutu. Iz poslopja so pregnali libanonske in libijske stražnike ter nastavili dinamit. Kmalu zatem je bila celotna stavba v ruševinah, na srečo pa ni bilo mrtvih in niti ranjenih, kajti uradniki in predstavniki misije so že pred dnevi zapustili Bejrut v znak protesta proti ugrabitvam svojih diplomatov.

Zaradi včerajšnjega atentata, ki je povzročil ogromno gmotno škodo, je odpovedal svoj že najavljeni obisk v Libanonu tudi libijski zunanji minister Abdel Salam Triki. Odgovornost za atentat si je s telefonskim pozivom neki tuji tiskovni agenciji prevzela »brigada Muse Sadr«. Musa Sadr je bil vodja libanonske šiitske skupnosti, ki je »izginil« avgusta 1978. leta, potem ko se je dalj časa mudil v Libiji.

Medtem pa se je včeraj sestala libanonska vlada državne enotnosti, ki je ustanovila preiskovalno komisijo za osvoboditev oseb, ki so bile ugrabljene med desetletno vojno.

V intervjuju znanemu beograjskemu tedniku Nin

Mitja Ribičič o vlogi ZKJ in SZDLJ o funkcionarjih in sojenju disidentom

BEOGRAD — Mitja Ribičič, član predsedstva ZKJ je bil vedno precej iskan sogovornik za intervjuje, saj je eden tistih jugoslovanskih funkcionarjev, za katere ni težkih ali »neustreznih« vprašanj. To je potrdil tudi pred dnevi ob obisku na uredništvu beograjske revije Nin, kjer se je v triurnem pogovoru dotaknil nekaterih najbolj zgočih vprašanj in dogajanj v Jugoslaviji.

Med drugim so ga novinarji spraševali o odmevih na 13. sejo CK ZKJ, pa o odnosih v federaciji, vlogi Socialistične zveze. Ko je odgovoril na vprašanje, zakaj je danes SZDLJ v forumih kopija Zveze komunistov, je odgovoril takole: »Memim, da se obnašamo kot partija na oblasti, ki ne čuti potrebe, da bi se borila in dokazovala, saj je vse v naših rokah. Partija določa ministre, predsednike, vodi kadrovska politiko, investicije in

to formalno uresničuje prek forumov Socialistične zveze. Tako je formi za- doščeno — toda v teh forumih spet sedijo sami komunisti. To je torej to. Oblast je pokvarljivo blago, lahko zarjavi, lahko začne verjeti, da je moč vse uresničiti s silo države, čeprav je vse bolj jasno, da je to nemogoče. Obstaja tudi dediščina, recimo, oktobrske revolucije in SZ, ki se je kot prva država socializma v prvem povojnem obdobju znašla obkoljena sredi vsega sveta. Toda zakaj tudi mi danes vidimo sovražnika na vseh straneh? Zakaj smo nestrpni do vsakega mišljenja, zakaj se zaradi ene pesmi trese vsa Jugoslavija, zakaj o drobnarijah razpravljamo na državnem vrhu, zakaj vsak eksces in pojav pride v nekatere naše biltene... in potem, ko to gledaš z neke kabinetske ravni, je videti, da smo obdani s samimi sovražniki.«

Mitja Ribičiča so vprašali tudi o tem, kaj misli o jugoslovanskih disidentih. Strinjal se je z novinarji, da je ta pojav velik absurd, je pa gotovo povezan spet s fenomenom partije na oblasti. »Če nekega pesnika, sociologa ali filozofa zvečemo na sodišče, namesto da bi s knjigo usekali po knjigi, namesto da na nesprijemljivo stališča odgovorimo s strokovno in ideološko kritiko, potem počnemo prav tisto, kar si opozicijske sile želijo.«

Ribičič je omenil tudi vtise, ki jih je dobil na pogrebu Berlinguerja. Spraševal se je, odkod tolikšna priljubljenost in spoštovanje in prepričan je, da je to v veliki meri tudi posledica Berlinguerjevega boja za »čistost« partije. Dokazoval je, da v KPI ni korupcije — to je vsekakor učinkovit način obrambe idej in integritete partije. Pri jugoslovanskih

funkcionarjih sicer ne moremo govoriti o korupciji, je dejal, gre pa za svojevrstno pojmovanje privilegijev in različnih kriterijev za »zasluge« ljudi. »Denimo,« je nadaljeval, »zgodbice, ki krožijo po Beogradu, o pokojnici Jovanke Broz in hiši, ki jo gradijo zanjo. Zavzemam se za to, da skupščina Jugoslavije javno določi pokojnico vdove predsednika republike in sprejme zakon o tem, kakšno stanovanje ali hiša ji pripada in iz katerih skladov je to treba zagotoviti. Na ta način se v samem začetku lahko prepreči vsaka možnost porajanja mitov in polresnic.« Podobno je po njegovem mnenju tudi s stanovanji federacije, ki jih mnogi funkcionarji potem, ko so se vrnili v svoja okolja, niso vrnili. Tako je to postal stanovanjski sklad za stare

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Za prijateljsko sožitje

Ko govorimo o sožitju, sodelovanju in krepitvi odnosov med tu- večima narodoma ter o priznavanju in spoštovanju naših pravic večkrat naletimo na očitke, da smo na tem področju vse premalo storili.

V zadnjih mesecih pa smo vendarle naredili korak naprej; z množično manifestacijo v Gorici, dobro učinkovito propagando, kateri je sledila še cela vrsta pobud, smo dokaj uspešno opozorili široko javnost na naš obstoj in stvarnost.

Jasno pa je, da je treba v tej smeri še nadaljevati; zato je Klavdij Palčič na pobudo slovenskih organizacij pripravil poseben letak. Jasnemu in preprostem grafičnemu prikazu pa sledi napis: »Slovinci in Italijani, zgradimo most prijateljstva«. Poleg te pobude se bodo zvrstile v naslednjih mesecih še druge.

KGS in KZ o varstvu naravnega okolja

TRST — Občine tržaške pokrajine bi morale v kratkem sprejeti nove variante, s katerimi naj bi prilagodile svoje regulacijske načrte Deželnemu urbanističnemu planu in torej tudi njegovim predpisom o ustanavljanju naravnih parkov oziroma kraških rezervatov. Ker gre za problematiko, ki utegne usodno vplivati na prihodnji razvoj kmetijstva, je Kmečka zveza v torek priredila ožji posvet, na katerem so njeni odborniki in strokovnjaki še enkrat potrdili odklonilno stališče do pasivnega načina varstva narave, ki ga Dežela ne more uresničevati drugače, kot z izključno vinkulativno urbanistično politiko. Soglasno so poudarili nujnost izdelave širšega družbenogospodarskega načrta, na katerem naj bi temeljila usklajena strategija zaščite teritorija.

S torkove seje glavne skupščine Kraške gorske skupnosti pa je v zvezi s tem vprašanjem prišel poziv vsem okoliškim občinam, naj do jeseni odložijo odobritev normativ o naravnih parkih, ki jih predvideva Deželni urbanistični načrt. Takoj po poletnih počitnicah bo namreč KGS na to temo priredila delovni posvet s strokovnjaki, s predstavniki občin, strokovnih organizacij in ekoloških gibanj.

V Gorici končani zrelostni izpiti

GORICA — Z zadnjimi kolokviji na trgovskem zavodu »Ivan Cankar« so se za goriške maturante včeraj zaključili letošnji zrelostni izpiti. Na treh slovenskih višjih srednjih šolah v Gorici se je s to preizkušnjo spoprijelo 42 dijakov, od teh polovica na trgovski šoli, 11 na liceju in 10 na učiteljski. Izidi letošnjih — tokrat morda zares zadnjih matur po sedanjem sistemu — bodo znani verjetno že jutri in pojutrišnjem na trgovski šoli in na liceju, kak dan kasneje pa na učiteljski.

NA 8. STRANI

Deželna CGIL-CISL-UIL pri sindikatu v SRS

LJUBLJANA — Na povabilo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je na dvodnevni obisk dopotovala delegacija italijanske sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL iz dežele Furlanije - Julijske krajine. Delegacija se je včeraj v Ljubljani pogovarjala s predsednikom slovenskih sindikatov Marjanom Orožnom.

Ribičič

NADALJEVANJE S 1. STRANI

mame in vnuke in botre nekaterih funkcionarjev...

Znano je, da je bilo zaradi epigrama Mateja Bora, s katerim je v Delu »pičil« v Veselina Djuranovića, precej razburjenja po državi. Toda zakaj moramo biti tako resni, se sprašuje Mitja Ribičič in kar predlagal epigram, s katerim bi »odgovorili« Boru:

»Za vse težave, beri Bora, / je kri-va majhna črna gora, / Slovenci imeli smo Popita, / razvili smo se brez kredita.«

»Pa je Slovenija res brez kreditov?« so brž vprašali Ribičiča.

»Seveda ne, to je samo šala,« jih je pomiril. »Dokaz za to, da je »primer« Djuranovića presežen, je tudi dejstvo, da je Slovenija delegirala v federacijo na zelo pomembne položaje prav tiste kadre, ki so tudi doslej nosili največje breme dela v republici.«

Ne moremo seveda mimo vprašanja oziroma odgovora, ki te dni zanesljivo najbolj odmeva po Jugoslaviji in svetu: »Vi torej ne bi zapirali pesnikov?«

»Če mene vprašate, osebno ne bi uprizarjal procesov zaradi tega, ker je nekdo imel drugačno stališče od mojega. Sem nasprotnik vsakega sodnega procesa, na katerem je nemogoče dokazati organizirano sovražno ali propagandno dejavnost, ampak zares nevarno in hučo, povezano z znanimi centri in obveščevalnimi službami v svetu. Menim, da gre za veliko politično škodo za ugled naše države, ko prek sodišča razrešujemo razlike v mnenjih,« je odgovoril Mitja Ribičič.

Nekaj strani naprej je v isti številki Nin članek o »primeru Sešelja«, za katerega pa seveda v času oddajanja rokopisov še ni bilo znano, da bo obsojen na 8 let zapora... Z. š.

□ ŽENEVA — Jugoslavija meni, da je za rešitev problema več kot štirih milijonov beguncev v Africi odgovorna celotna mednarodna skupnost in da mora vsaka država prevzeti del skupnega bremena. To je izjavil šef jugoslovanske delegacije na drugi mednarodni konferenci za pomoč afriškim beguncem v Ženevi, ambasador Ignac Golob. Hkrati je obvestil konferenco, da je ZIS sklenil beguncem nameniti pomoč v blagu in opremi v vrednosti 45 milijonov dinarjev. (dd)

Proti odločitvam IRI o preosnovi ladjedelnštva

Štiriurna protestna stavka ohromila delo v vseh italijanskih ladjedelnicah

RIM — Včeraj so v vseh italijanskih ladjedelnicah stavkali za štiri ure, v Genovi pa je bila proglašena štiriurna splošna stavka. Stavko je razglasil ladjedelniški koordinacijski odbor sindikata kovinarskih delavcev FLM, da bi opozoril državo na težave, v katere je zašel ladjedelniški sektor in jo pozval, naj odobri zakone, ki naj bi finansirali to dejavnost. Sindikat zavrača načrt, s katerim nameravata IRI in Fincantieri znatno skrajšati ladjedelniško dejavnost, z zaprtjem ladjedelnice in odsolitvijo delavcev.

Manifestacije so bile na sporedu v vseh večjih italijanskih ladjedelnicah: v Tržiču je bilo prisotnih več kot 5000 delavcev, prav tako pa so stavkali v Margheri in v Anconi. Tu so delavci protestirali proti odločitvi, ki bo več sto delavcev spravila v dopolnilno blagajno: zato so za tri ure ustavili vsakršno pristaniško dejavnost,

vključno potniški promet. V Genovi pa je bila stavka splošnega značaja: celo mesto se je zgromilo na ulice, da bi protestiralo proti odločitvi IRI in Fincantieri, da se glavnemu ligurijskemu mestu odvzame avtonomija v ladjedelniškem sektorju in da se zapre ladjedelnica v kraju Sestri Ponente. Plan IRI - Fincantieri predvideva namreč, da se ustanovi ena sama družba, ki naj bi se imenovala »Fincantieri-Cantieri Navali Italiani« in ki naj bi imela svoj sedež v Trstu; s tem bi seveda v precejšnji meri centralizirali vse odločitve in torej v veliki meri odvzeli predvsem Genovi, a tudi drugim ladjedelnicam, avtonomijo, ki so jo doslej uživale. Sindikalist Giacinto Militello je v imenu sindikatov CGIL - CISL - UIL dejal, da je takšno ravnanje državnih ustanov pravo dejanje »industrijskega kriminala«.

Prvič v Italiji se bodo delavci izrekli o sindikalnem sporazumu

Referendum v železarni v Bagnoliju

NEAPELJ — Včeraj ob 7.30 so v železarni Italsider v Bagnoliju pri Neaplju odprli tri volišča, na katerih se bodo delavci lahko izrekli z »da« ali »ne« o sporazumu, ki sta ga vodstvo podjetja in sindikati podpisali 10. maja letos. Delavci se bodo lahko udeležili referenduma do 16. ure jutri, ko se bo začelo štetje glasov.

Italsider v Bagnoliju se kot druge železarne v Italiji in sploh v industrijskih državah nahaja že leta v hudi krizi. Povpraševanje po jeklu na svetovnih tržiščih je namreč v zadnjih letih močno padlo. Zato je Evropska gospodarska skupnost izdelala načrt za zmanjšanje proizvodnje jekla, ki je seveda predvideval zaprtje številnih železarn.

Dalj časa je kazalo, da bodo zaprli tudi železarno v Bagnoliju. Številni razlogi, med katerimi brezposelnost na Neapeljskem in sorazmerno moderna proizvodna tehnologija, pa so privedli do sporazuma med sindikati in vodstvom Italsiderja za delno obnovo dejavnosti podjetja. Proti sporazumu pa se je izrekel tovarniški svet.

Slovenci in volitve na Koroškem

CELOVEC — Na deželnih volitvah, ki bodo na avstrijskem Koroškem 30. septembra, bosta skupaj kandidirali KEL (Koroška enotna lista) in AL (Alternativna lista). To sta na tiskovni konferenci povedala oba predsednika Karl Smolle (KEL) in Sepp Brugger (AL). Čeprav voditelji obeh list ne pričakujejo, da bodo dobili mandat v deželni parlamentu vendar menijo, da je potrebno kljub temu kandidirati, da bi lahko politično razpravljali o koroških Slovencih. Pri tem je Smolle poudaril, da večinskim strankam v deželi še ni uspelo vsrkati med svoje volivce vseh Slovencev na Koroškem.

Tajnik OZN v Sovjetski zvezi

Generalni tajnik Organizacije združenih narodov Javier Perez de Cuellar je včeraj prispel na uradni obisk v Moskvo, kjer ga je na letališču pričakal zunanji minister Andrej Gromiko. (Telefoto AP)

Francija še naklonjena ideji o konferenci o Bližnjem vzhodu

PARIZ — Francija ostaja še naprej naklonjena ideji o mednarodni konferenci o Bližnjem vzhodu — je izjavil francoski predsednik Francois Mitterrand ob koncu svojega obiska v Amanu. Kralj Husein pa je menil, da je to dejansko edini možni izhod, da pa je seveda poleg vseh ostalih prizadetih držav treba pritegniti tudi predstavnike Palestinecev.

Mitterrand je pri vsej tej pobudi v zvezi s palestinskim vprašanjem — čeprav sta se sicer Mitterrand in Husein pogovarjala pretežno o nevarnem položaju v Zalivu — vendar vztrajal pri svojem stališču, da se ne sestane osebno z Arafatom poprej, preden šef PLO Arafat tudi ne prizna obstoja Izraela. Mitterrand je še dodal, da Yasser Arafat ni šef države, da pa ga je povabil v Pariz, kjer se bo lahko sestal s pristojnimi dejavniki. Arafat je po svoji strani Mitterrandu posredno odgovoril v Ženevi, kjer je izjavil.

Stvari potekajo torej čisto v mrtvem krogu, kljub temu se pa očitno vendar premikajo. Francija se je

pri tem znova bolj aktivno lotila zadeve, čeprav ne v prvi liniji. Francoski zunanji minister Claude Cheysson je včeraj v Jeruzalemu izjavil (jutri bo pa obiskal Damask), da se odnosi med Parizom in Damaskom postopno izboljšujejo, na to pa kaže tudi posebno povabilo, ki so ga Francozi naslovili na brata sirskega predsednika Hafeza al Assada, podpredsednika Sirije Rifada al Assada, ki je trenutno v Ženevi, da obišče tudi Pariz. Nekdanji izraelski zunanji minister laburist Aba Eban pa je danes pariškemu dnevniku Le Matin, ki je blizu francoski vladi, dal poseben intervju, v katerem je izrazil mnenje, da bi Izrael moral povabiti Jordanijo za pogajalsko mizo.

Francois Mitterrand se je včeraj na povratku iz Jordanije ustavil za kratek čas v Kairu, kjer se je francoski predsednik razgovarjal z egiptovskim predsednikom Hosnijem Mubarakom o vseh perečih vprašanjih in tako zaokrožil svojo panoramo Bližnjega in Srednjega vzhoda. **BOGDAN POGAČNIK**

LJUBLJANA — V zadnjem času so se v slovenski javnosti znova obudile razprave o tako imenovanih dachauskih procesih leta 1948 in 1949. Neposredni povod za povečano zanimanje za to malo znano poglavje zgodovine slovenskega naroda, so bili izid knjig Umiranje na obroke Igorja Torkarja, spori in spopadi Ivana Krefta ter številni intervjuji, razprave in polemike ob tem. Predsedstvo republiške konference SZDL je zato na ponedeljkovi seji sprejelo skupno sporočilo predsedstev CK in SZDL ob izjavi obeh forumov iz leta 1977, v kateri so pojasnjeni nekateri vidiki oziroma ozadja dachauskih procesov in razprav o njih.

V letih 1948 in 1949 sta vojaško in kasneje okrožno sodišče v Ljubljani v tako imenovanih dachauskih in nekaterih drugih procesih obsodila zaradi sodelovanja z gestapom več bivših internirancev — članov taboriščnih komitejev v Dachau in Buchenwaldu na hude zaporne kazni, nekatere med njimi pa sta obsodila na smrt. Nekaj let pozneje so svoji, potem pa tudi razne organizacije internirancev doma in po svetu, začeli zastavljati vprašanja, ali so bile sodbe dovolj utemeljene in o potrebi ponovne ocene omenjenih procesov. Pravosodni organi so na pobudo političnega vodstva ponovno presodili do-

V Sloveniji znova obujene razprave o povojnih »dachauskih procesih«

kaze in pretehtali okoliščine življenja v koncentracijskih taboriščih. Izvršni komitei CK ZKS je aprila leta 1968 imenoval posebno komisijo, ki je ugotovila, da je bil dokazni postopek pomanjkljiv, po 6. kongresu ZKS pa sta komisiji CK ZKS ter izvršnega sveta ugotovili, da sodbe ni- s izvirale iz individualne krivde posameznikov, marveč iz predpostavke, da že članstvo v taboriščnem komiteju terja odgovornost. Sodbe so izhajale iz ocene (ki je bila na procesih odločilna), da je bil agent gestapa vsakdo, ki je imel kakršnokoli vlogo v jetniški notranji upravi ali taboriščnih institucijah. Na osnovi številnih ugotovitev omenjenih komisij je leta 1971 in 1976 prišlo do obnove postopka, nato pa je javno tožilstvo SR Slovenije kazenski postopek ustavilo ter razveljavilo sodbe. Večina obsojencev je bila na njihove prošnje ali na prošnje svojecev po nekaj letih prestajanja kazni pomilo-

ščena, odpravljene pa so bile pravne posledice kazni ter priznane pravice do pokojnine obsojenim oziroma svojcem.

Predsedstvu CK in SZDL ugotavlja-ta, da so bile pri dachauskih procesih storjene hude napake. Nekatere, žal nepopravljive, ki jih ni mogoče opravičiti. Pri oceni vzrokov (med katerimi sporočilo omenja tudi zlorabe v delovanju organov za notranje zadeve, s katerimi so razčistili na 4. plenumu CK ZKJ na Brionih) pa je po mnenju slovenskega političnega vodstva treba upoštevati čas, v katerem je do dachauskih procesov prišlo.

To so bila leta obnove opustošene države ter obrambe neodvisnosti, stalnih vdorov diverzantskih skupin, vojaških groženj in naposled še gospodarske in politične blokade Jugoslavije ob sporu s Stalinom. Stiska, v kateri se je znašla družba, je narekovala neizprosni boj — zlasti proti

agenturam. Znano je bilo, da je imel gestapo v Sloveniji zelo razpredeno mrežo agentov, ki so po koncu vojne v mnogih primerih zamenjali gospodarja. Številne akcije, sabotaže, ek-splozije v kemičnih tovarnah itd. so zbujele sum, da vse mreže ni uspelo razkriti.

V takšnih okoliščinah so bili osumljeni sodelovanja z gestapom tudi ljudje, ki so v jetniščih in taboriščih uživali določene ugodnosti. Tako na primer so javnost vznemirjali primeri jetnikov, za katere so vedeli, da so prihajali iz taborišča na srečanja s svojci ter se nato, ne da bi poskusili pobegniti, spet vračali za žico. Skratka, prišlo je do posplošene in krivične ocene, da so bili protifašistični komiteji v taboriščih v bistvu gestapovske organizacije, sodelovanja z okupatorjem pa je bil osumljen tudi vsak, ki se je za takratne kriterije »neprimerno obnašal«. Vsak sum je zahteval preverjanje,

piše v izjavi iz leta 1977, očitno pa je pri tem preverjanju prišlo do hudih napak, ki pa jih je nemogoče ocenjevati samo z današnjimi pravnimi normami ter iz današnjih razmer.

Predsedstvu sta v sporočilu zavrnila postavke, da bi dachauske procese prikazali kot stalinistične, saj ob njih ni šlo za spopad med posamezniki in za pridobitev oblasti, kar je bilo tipično za stalinistične procese. Res pa je prišlo do uporabe nekaterih elementov nedovoljenih metod in sredstev, kakršna so uporabljali za časa Stalina in informbiroja ter do nekaterih zlorab, kar je ob hitrem, neizdelanem sodnem postopku pripeljalo do usodne zmote...

Posamezna obdobja povojne graditve bo morala znanost temeljito, celovito in kritično analizirati, menita predsedstvo, upreti pa se je treba tendencioznim zlorabam, ki skušajo razvednotiti celotno revolucionarno zgodovino. Izjavo v zvezi z dachauskimi procesi je sprejel tudi slovenski center PEN, ki se je zavzel za to, da bi obsojenim priznali popolno družbeno, politično, moralno ter materialno rehabilitacijo in jih smatrali za državljane, ki jim gredo vse z ustavo zagotovljene pravice.

Z. š.

S posvetovanja študijskega središča Arengo v Špetru Slovenov

Z vsemi silami je treba podpreti vključevanje mladih v kmetijske zadružne oblike v Benečiji

ŠPETER SLOVENOV — Kakšen bi bil najboljši model gospodarskega razvoja v Beneški Sloveniji, to vprašanje so si zastavili voditelji Študijskega centra za gospodarske, kulturne in politične vede Arengo, ki ima svoj sedež v Čedadu. Nanj so njegovi voditelji in številni povabljeni, ki so sodelovali na posvetu, poskušali odgovoriti predvsem kar zadeva eno, in za Benečijo pomembno gospodarsko plat, se pravi kmetijstvo. In ne kmetijstvo v njegovi celoti, ampak na neke njegove dejavnosti, ki jih Benečani še poznajo in so jih opustili, ali pa na druge, ki so prikladne za te kraje in bi se jih bilo potrebno lotiti.

Preten bi osvetlili bistvo pretresenega vprašanja, bi najprej zapisali, da je posvet odprl predsednik Aranga Mario Ros in da so se ga udeležili še tajnik dr. Valentino Noacco, župani občin Špeter, Grmek in Srednje, podžupan Tavorjane, deželna odbornika Romano Specogna in Carlo Vespasiano, predsednik deželne komisije za kmetijstvo Ferruccio Saro, predsednik čedadke Coltivatori direkti Egidio Cerdon, predstavnik zavoda za vegetativni pridelok videmske univerze Enrico Peterlunger in Giuseppe Liani, poznavalec deželne zakona o pospeševanju agriturizma.

Istočnica za posvet je bil dokumentarni film o razvoju kmečkega turizma na Tridentinskem in številni diapozitivi in drugo gradivo, ki so ga predstavniki Arenga zbrali med svojim

obiskom v Južni Tirolski, prirejenim z namenom, da bi si nabrali skušnje in jih po možnosti presadili v naše kraje.

Kakor je res, da se dežela Južna Tirolska, in zlasti pokrajina Trident, že dolgo let posveča razvoju kmečkega turizma, tako je tudi res, da je dežela Furlanija - Julijska krajina spoznala razvojne možnosti za to dejavnost razmeroma kasno in se je na podlagi deželne zakona pri nas za agriturizem ogrelo samo pet oseb, ki so med drugim bile tudi edine sposobne izpolnjevati v zakonu opredeljene pogoje za tovrstno dejavnost.

Ker se ne želimo spuščati v poglede posameznih razpravljalcev, ampak nam je bolj do tega, da bi izluščili, kar so dobrega in perspektivnega povedali strokovnjaki (in tudi politiki), bi radi uvodoma zapisali, kako po splošni oceni Benečija ne bo mogla živeti od turizma, dasiravno so ji nekateri prav z njim prerokovali boljše čase. Že samo desetletno govorjenje in delo okoli turističnega razvoja Matajurja ni prineslo enega samega delovnega mesta.

Pač pa je potrebno pri načrtovanju razvojnih smeri nujno upoštevati dejstvo, da smo v Italiji v zadnjem letu izgubili še 5 odstotkov delovnih mest in da bo po stvornih predvidevanjih do konca tega stoletja v industriji zaposlenih vsega skupaj samo še 15 odstotkov

delavcev. Kaj to pomeni? Zlasti to, da je potrebno že sedaj z vso resnostjo misliti na odpiranje novih delovnih mest, zlasti za mlade ljudi.

Po besedah razpravljalcev je prav, da se v bližini Špetra oblikuje industrijska cona, ki bo ustrezala določenim zaposlitvenim potrebam. Ni pa mogoče zastavljati kmetijstva v vsej njegovi celoti in še zlasti ne tistih njegovih panog, ki so bile tradicionalno uveljavljene. Pri tem strokovnjaki najprej poudarjajo potrebo po gozdovanju. Kot drugo pa navajajo potrebo po spodbujanju zaenkrat skromnih poskusov gojenja sadja in zlasti drobnih sadežev. Kar zadeva sadje so navajali možnosti pridelovanja česenj in sevke, tipičnega beneškega jabolka, po katerem ljudje vprašujejo in bi še več, če bi ga reklamizirali. Zelo lepo bi v teh krajih uspevale maline, robidnice in jagode, pa tudi lešniki. Te vrste kultur bi lahko gojili v združni obliki, prav tako bi jih na združni osnovi tudi odkupovali in vozili na trg. Odkar je kostonj postal odporen proti raku in je te boleznii vedno manj, je tudi pobiranje kostonja lahko donosen posel, in prav lanski praznik kostonja v Špetru je to trditve povsem opravičilo. Za vse te kulture niso potrebna velika vlaganja in tudi nobena posebna skrb pri gojenju, saj gre za rastline, ki lepo uspevajo v predalpškem pasu in zanje ni potrebno veliko delovne sile.

Kadar bodo vidni rezultati s to dejavnostjo,

šele takrat bo mogoče govoriti tudi o kmečkem turizmu, kajti kmečki turizem je mogoč le tam, kjer bo gost postrežen z domačimi dobrinami in kjer bi lahko dal, kot se reče, eno roko gospodarju pri spravi pridelka, v hlevu itd. Na takšen način bo imel »drugačne« počitnice in bodo zanj zanimive.

Društvo Arengo je na posvetu obljubilo, da bo resneje pristopilo k ureditvi zakonodajnega zakona o agriturizmu, da se bo »od besed prešlo k dejanjem«. Zlasti bo spodbujalo združne oblike med mladimi.

Na takšni osnovi se more razviti tudi domača obrt, dejavnost, ki je imela v Benečiji globoko korenine in ki je skoraj povsem zamrla z odhodom mladih na delo v tujino. Sedaj, ko se izseljenci vračajo, se obnavljajo možnosti za oživitve te dejavnosti. Vedeti moramo tudi to, da se obnova po potresu (svetemu potresu, pravijo v Benečiji), naglo zaključuje in da bo marsikdo sedaj zaposlen v gradbeništvu moral poiskati drugačno delo. Ni mogoče reči, če bo vedno v industriji. Najbolj verjetno se bo kdo zaradi dopolnilnih potreb iz industrije vračal na zemljo, ali pa v terciarno in druge takole oštevilčene dejavnosti. Vendar je to že razmišljanje, ki presega Arengov posvet — in tudi naše tolmačenje prispevkov zares množičnega sestanka v špeterski občinski sejni dvorani.

GORAZD VESEL

Odredba o »rdeči luči« začne veljati danes

Piransko središče zaprto za promet

PIRAN — Danes zjutraj bo začela veljati odredba o ureditvi prometa v Piranu, ki jo je sprejel občinski izvršni svet. V mesto bodo smela voziti le intervencijska in dostavna vozila ter tisti osebni avtomobili, ki jim bodo lastniki lahko zagotovili garažo. V mesto bodo smeli tudi tisti, ki jim bo to dovolil eden od redarjev pred vstopom v mesto.

Izjemno bodo (seveda le za kratek čas) dovoljevali predvsem turističnim avtobusom in v primeru, ko bi morali z avtomobilom pripeljati kaj težjega (več prtljage, kose pohištva itd.). Vsi ostali bodo morali parkirati pred Piranom na pravkar dograjenem parkirišču, ki se razteza vse do hotelskega naselja Bernardin in: pri komunalnem podjetju (ki je načrtovalo parkirišče in vodilo hitro aograditev le-tega) trdijo, da je na njem še več kot prvotno predvidenih 565 parkirišč.

Za parkiranje bo moral domačin odšteti 20 dinarjev na dan, domači gostje 12 dinarjev in tuji gostje 45 dinarjev za vsaki dve uri. Lahko pa tudi zapisemo, da letos po vsej verjetnosti ne bo tolikokrat obljubljenega vlakca, ki naj bi ga posodil umski Istraturist in naj bi povezoval središče mesta s parkiriščem. Pač pa so v Piranu zagotovo dodatno lokalni avtobus, ki bo vsakih 30 minut vozil od lucijske osnovne šole do Tartinijevega trga. Po besedah Atilia Vuka, predsednika komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Piran pa bo zmeraj ustavljen tudi pri velikem parkirišču. (Ta avtobus bo stalno krožil in torej ne bo vozil po nekem ustaljenem urniku).

Dodajmo pa še tole: prvi teden bodo novo odredbo preizkušali. In ta teden bodo imeli čas tudi vsi tisti, ki so kjerkoli v Piranu parkirali za dalj časa. Nekateri so na primer svoja vozila kar prekrili s ponjavo in odšli (to se je sicer doslej poletni večkrat dogajalo). Taka vozila bodo po enem tednu premesti na parkirišče in to storitev lastniku tudi zaračunali.

BORIS ŠULIGOJ

Dežela bo razdelila 9 milijard lir za premostitev stanovanjske krize

TRST — Potem ko niso obnovili zakona Formica in so se torej skupni davki za kupca stanovanja zvišali z nekaj več kot 2 od sto na približno 10 odstotkov vrednosti nabavljene nepremičnine, se lahko vsaj nekateri, ki imajo namen kupiti, zgraditi ali pa na novo preurediti hišo oz. stanovanje, upravičeno razveselijo. CER (Comitato per l'edilizia residenziale — Odbor za rezidenčna gradnje) je namreč dodelil deželi Furlanija - Julijski krajini celih 9 milijard in 300 milijonov: vsoto

bodo razdelili osebam, ki v smislu zakona št. 94 iz leta 1982 nameravajo priti do lastne hiše oz. stanovanja. Zakon predvideva dodelitev finansiranja »una tantum« na podlagi dohodka prosilcev: za dohodek devetih milijonov 704 tisoč lir je npr. podpora 17 milijonov 600 tisoč lir, za dohodek 11.664.000 lir je podpora 15.400.000 lir, za dohodek 15.639.000 lir pa znaša podpora 13.200.000 lir.

Na podlagi razpoložljive vsote bo torej razdeljenih preko 600 podpor med

vse tiste, ki so predstavili prošnjo do 30. marca 1984. Prednost bodo pri tem imeli najprej mladi pari, ki so se poročili do 30. maja 1984 ali ki se nameravajo poročiti do datuma nakupa stanovanja; za temi bodo imele prednost starejše osebe, in sicer posamezniki, ki so do 30. maja 1984 dopolnili 60 let, ali pa družine z največ dvema članoma, od katerih je vsaj eden do že omenjenega datuma dopolnil 60 let.

Po pravilniku, ki vsebuje vse gornje podatke in ki ga je odbornik za javna dela predložil deželnemu odboru, bodo vsote lahko izplačali v enem samem obroku, takoj ko bo predložena faktura, ki priča o nakupu, gradnji ali preureditvi.

Deželni odbor je po preučitvi pravilnika izdal odlok, s katerim ga soglasno sprejema. Z istim odlokom je tudi porazdelil vsoto, ki je bila dodeljena deželi, med razne pokrajinske direkcije javnih del.

Odbornik Bomben je poudaril, da je ta odlok bistvenega pomena za reševanje stanovanjske krize v Furlaniji - Julijski krajini, upoštevajoč tudi, da bo rešil predvsem problem manj premožnih slojev.

(DG)

Prvo klasje že pada

KOPER — Te dni so v Škocjanu, Tribanu, Dekanih, Hrvatinih in Bertokih oziroma v Valvarinu v koprski občini zabrneli kombajni. Poželi so prvo žito in če bodo vremenske razmere ugodne, bo žetev na slovenski obali končana že v treh tednih.

Z enajdvajsetimi kombajni bodo zasebniki na približno 280 hektarih površin poželi vsega okrog 700 ton pšenice, ki naj bi jo odkupili v družbenem sektorju, poleg tega pa za potrebe zasebnikov poželi še 200 ton pšenice. Razpored žetve na obali je že pripravljen, težave pa lahko povzroči le pomanjkanje rezervnih delov za kombajne, ki so uvoženi in v zasebni lasti. Določene so tudi cene za storitve kombajnistov.

MARIJAN DROBEŽ

Slovesen pričetek mladinske akcije Vipavska dolina 1984

NOVA GORICA — S slovesnostjo pred poslopjem Kulturnega doma in govorom predsednika Občinske skupščine Danila Bašina se je v ponedeljek popoldne začela mladinska delovna akcija Vipavska dolina 1984. Mladi iz vse države bodo v dveh izmenah, ki bosta trajali do 1. septembra, opravljali predhodna dela za regulacijo reke Vipave v dolžini 17 kilometrov. Čistili bodo brežine in strugo reke na območju od Prvčine ter do državne meje pri Mirnu.

V prvi izmeni sodelujejo fantje in dekleta iz Hrustnika in Zalca, Trgoišča v Srbiji, Orašja v Bosni in iz Duhe Rese na Hrvaškem. Sodelujejo tudi sinovi in hčerke slovenskih zdomcev iz Dortmundu in Zahodni Nemčiji. V okviru šestih brigad dela skupaj 225 mladih. Med njimi je 45 otrok zdomcev.

Brigade v sklopu sedanje izmene bodo delale do 4. avgusta, zatem pa jih bodo nadomestile nove brigade iz raznih območij v Jugoslaviji s skupaj 200 fanti in dekleti. Kot napisano, bodo mladi zaposleni pri urejanju reke Vipave, da bi to reko na območju od Prvčine in do meje pri Mirnu potem lahko regulirali in s tem preprečili poplave. Odprava poplav bo velikega pomena za kmetijstvo, saj prav sedaj izvajajo program za ovrednotenje in bistven napredek kmetijstva v Vipavski dolini. Z regulacijo bo reka Vipava prenehala poplavljati tudi bregove

in njive na italijanski strani meje, to je v sovođenski občini.

Dela potekajo pod strokovnim nadzorstvom Vodnogospodarskega podjetja Soča iz Nove Gorice, ki je dalo na voljo tudi okrog 20 izurjenih gozdarskih delavcev. Slednji odstranjujejo dreve iz rečne struge in izvajajo še druga dela, ki jih mladi bodisi ne bi znali ali pa zmogli opraviti.

Mladi brigadirji prebivajo v dijaškem domu v Novi Gorici in se vsak dan vozijo z avtobusi na delo. Stroški delovne akcije bodo znašali predvideno

Preplah zaradi kužnih klopotov

BOCEN — V Gornjem Poadižju je nastal med prebivalstvom preplah zaradi izjemnega števila klopotov, med katerimi so mnogi okuženi in kot taki hudo nevarni človeku. Pokrajinski zdravnik je posredoval ministrstvu za zdravstvo že vrsto nadrobnih poročil o primerih, ko so klopi napadli človeka.

V oddelku za kužne bolezni bolnišnice v Bocnu leži npr. že nekaj dni mlad turist iz Innsbrucka, ki so ga podvržli intenzivnemu zdravljenju, v drugih bolnišnicah Južne Tirolske pa je več otrok, ki se jih je lotil virusni meningitis, nevaren predvsem za hrbtenični mozeg.

ma približno milijardo starih dinarjev, vrednost opravljenih del pa bi dosegla milijardo 650 milijonov. Dohodek oziroma učinek akcije bo torej znašal 650 milijonov starih dinarjev.

Za mlade brigadirje je zagotovljeno primerno počutje tudi v prostem času. Zanje bodo organizirali razna športna in druga tekmovanja, kulturne nastope in tečaje, tako tudi o računalništvu, ki je ta čas v Sloveniji oziroma v Jugoslaviji posebno aktualno.

MARIJAN DROBEŽ

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH RAZPISUJE

NATEČAJ ZA SESTAVO DRUŽBENEGA GRBA

Interesenti lahko dobijo vsa potrebna pojasnila in pravilnik natečaja v tajništu Hranilnice in posojilnice.

Polemika SVP-KD zaradi ljudskih stanovanj

BOCEN — Na zadnji seji avtonomnega boccenskega pokrajinskega sveta je prišlo do dokaj ostre polemike med nemško Južnotirolsko ljudsko stranko SVP in Krščansko demokracijo, ki sestavljata pokrajinski odbor.

Kamen spoliike predstavlja dodeljevanje ljudskih stanovanj. SVP zagovarja stališče, da spada to vprašanje v izključno pristojnost pokrajine in se pri tem sklicuje na njen posebni statut, ki predvideva izredne pristojnosti na gradbenem področju. Druge politične stranke, med katerimi je tudi KD, pa so mnenja, da bi morale ljudska stanovanja dodeljevati občine v primeru, da so jih same dale zgraditi.

Rezolucijo v tem smislu je v boccenskem pokrajinskem svetu predložila Alternativa lista za drugačno Južno Tirolsko v zvezi z dodelitvijo 69 stanovanj, ki jih je dala zgraditi boccenska občina. Ker ima SVP v svetu večino, je bila resolucija zavržena, stanovanj pa še niso dodelili.

Bertoli o važnosti terciarnega sektorja

VIDEM — Deželni odbornik za trgovino in združništvo Renato Bertoli se je včeraj tu udeležil sestanka s predstavnikami stanovskih organizacij trgovcev in turističnih delavcev. Govor je bil o nujni po novih finančnih ukrepih v korist tako imenovanega terciarnega sektorja, o katerem je Bertoli rekel, da se utegne v bodoče prav lepo razviti.

Naglašena je bila potreba po usklaiditvi delovanja konzorcijev za jamstva nad krediti, kot tudi po smotrenem izvajanju deželne zakona št. 25 glede posebnih prispevkov za modernizacijo podjetij in storitev.

Ožji posvet KZ o problematiki varstva kraškega okolja Za dejavno zaščito teritorija in ljudi

Enega bistvenih nerešenih problemov, ki že leta spremlja delovanje Kmečke zveze in zaskrbja tako njene žlane kot prebivalstvo Krasa nasploh, so natančneje opredelili in poglobili nekatere njegove ključne vidike na srečanju z naslovom »Perspektive družbenega in gospodarskega razvoja tržaškega teritorija v luči deželnih norm o parkih in Kraških rezervatih«. Stanovska organizacija slovenskih kmetov ga je priredila pred skorajšnjo odobritvijo novih variant za prilagoditev občinskih regulacijskih načrtov deželne urbanističnemu planu, katerega uresničevanje korenito posega na področje kmetijskih dejavnosti in zlasti v prihodnji razvoj te gospodarske panoge.

Ožji posvet je bil v torek v Cvetličarskem centru na Proseku, udeležili pa so se ga člani glavnega sveta Kmečke zveze in strokovnjaki s področja prostorskega načrtovanja, arhitekti Igor Jogan, Marino Kokorovec in Mitja Race. Slednji so s svojimi posegi pripomogli osvetliti problematiko ohranjanja in zaščite teritorija s številnih različnih vidikov, v katerih osnovi je vprašanje namembnosti kraškega ozemlja in nasploh, ki se ob njem poraja med mestom in podeželjem. Zahteve po zaščiti okolja, kot jih postavlja mesto, oziroma tisti, ki ga

upravlja, izhajajo iz stališča, da mora biti podeželje v funkciji mesta, da mora torej Kras postati nekakšen velik mestni park. Prebivalstvo Krasa pa vidi v takim pojmovanju le skrb za zaščito mesta, ne pa podeželja in ljudi, ki ga naseljujejo. Prav zato so pri njih naletele na odpor vse zakonske norme, ki težijo k taki ekološki rešitvi vprašanja zaščite teritorija. Prva med njimi je zakon Belci iz leta 1971, ki je predvidel ustanovitev kraških rezervatov leta 1978 pa je izšel Deželni urbanistični načrt PUR in še razširil ta pasivni koncept zaščite okolja. Ne da bi upošteval pričakovanja prebivalcev, je namreč poleg rezervatov uvedel še tako imenovana zaščitena območja in vse skupaj stlačil v okvir navadnega parka števil. 6 z imenom Kraški park. Kmečka zveza je zavzela odločno odklonilno stališče do obeh konceptov, ki vključujeta v svoj okvir dobro polovico pokrajine in kjer je podeželje pojmovano kot objekt pasivne ekološke zaščite, medtem ko je povsem zapostavljena njegova družbeno-gospodarska plat in torej dejavna zaščita teritorija in njegovega prebivalstva. Če k temu pristojejo še dejstva, da je to prebivalstvo slovenskega porekla, je škoda, ki se mu obeta, še toliko večja. Vsi trije strokovnjaki so potrdili dejstvo, da Dežela ni pristojna za za-

ščito narave in da za to nima zakonskih in niti finančnih sredstev. Edini način njenega poseganja na teritorij je torej urbanistična politika, ki pa je izrazito pasivnega, vinkulativnega značaja. Arh. Kokorovec je celo opozoril, da so te vinkulacije v bistvu prave razlastitve brez vsake odškodnine, saj ljudje ne morejo izkoriščati ozemlja, katerega formalni lastniki so. Sečanje varstvo okolja torej ostaja pri urbanistični vinkulaciji, medtem ko za aktivno zaščito okolja manjka širše, družbeno-gospodarsko načrtovanje in finančna sredstva za njegovo uresničevanje. Arh. Race je poudaril, da je bila vsa povojna urbanistična politika Tržaške občine krojena v škodo slovenskega prebivalstva, v izključni funkciji mesta. Urbanistika pa mora po njegovem mnenju biti le poglavje širšega družbeno-gospodarskega načrtovanja, saj bo le tako upoštevala in ustrezala potrebam prebivalstva.

Posvet je sklenila soglasna ugovovitev o nujnosti izdelave ustreznega družbeno-gospodarskega načrta, okoli katerega bi se strnili čim širši interesi neposredno prizadetega prebivalstva in občinskih uprav in na osnovi katerega bi morala tudi Dežela korenito spremeniti odnos do teritorija, do ljudi, ki ga poseljujejo in do gospodarskih dejavnosti na njem.

Na Opčinah odprli razstavo 1. letnika tečaja za mizarje

V torek je bila v Prosvetnem domu na Opčinah otvoritev zaključne razstave prvega letnika tečaja za mizarje, ki ga je v lanskem šolskem letu prvič priredil Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje v Trstu. Otvoritvene besede ravnateljice Poklicnega zavoda za izobraževanje Tamare Blažina so pričale o izrazitem zadovoljstvu ob nepričakovanem uspehu mizarskega tečaja ter o spodbudni zavesti, da bo tečaj nudil mladim fantom zanimiv poklic, obenem pa

bo tečaj pripomogel k ohranjanju skoraj opuščene mizarske obrti. Ravnateljica je izrecno poudarila, da je treba ob opazovanju razstavljenih predmetov imeti vedno pred očmi dejstvo, da so izdelke pripravili petnajstletniki, ki pred letom dni niso znali pravilno držati mizarskega orodja v rokah. Poslušalce je opozorila, da pri oblikovanju razstavljenih predmetov dijaki niso uporabljali strojev, ki bodo prišli v poštev le v drugem letniku.

Ob spoznavanju mizarske obrti je dijake vodil mizarski mojster Boris Grilanc. Dvakrat tedensko so dijaki zahajali v mizarsko delavnico, ki jo je pri Banih dal na razpolago mizar Andrej Renar. V delavnici so se praktično usposabljali za svoj bodoči mizarski poklic. V ostalih dneh so dijaki sledili pouku iz slovenščine, italijanščine, državljanske vzgoje, zemljepisa, zgodovine s posebnim poudarkom na problemih slovenskega zamejstva. Ob koncu leta so morali na krajšem izpitu pokazati pridobljeno znanje. V drugem letniku bodo poglobili svoje znanje iz tehničnega risanja in načrtovanja.

Dijaki, ki so v komaj zaključenem šolskem letu obiskovali mizarski tečaj, so zadovoljni nad opravljenim delom. Večina si je izbrala mizarski poklic takoj po končani srednji šoli, ker jim je ustvarjalno mizarsko delo všeč. Nekateri imajo za seboj neuspešno višješolsko izkušnjo. Vsi skupaj pa se mislijo vpisati v drugi letnik in resno napredovati v spoznavanju svojega bodočega poklica.

V soboto in nedeljo šagra v Praproto

V Praproto bo v soboto in v nedeljo klubski praznik SK Devin s pokušnjo vin devinsko - nabrežinske občine. V soboto popoldne bo tekmovanje v briskoli, kateremu bosta sledila slikarski ex tempore in demonstrativni nastop ženske namiznoteniške ekipe Krasa. V nedeljo zjutraj bo mednarodno tekmovanje v ski-rolkah, v večernih urah pa bo nastop folklorne skupine. Oba večera bo ples.

Včeraj prvi dan ustnih izpitov na učiteljsišču

Dobra pripravljensost, a kam po maturi?

V določenem javnem mnenju, ki je zelo razširjeno, vlada še danes prepričanje, da je učiteljsišče v primerjavi z drugimi višjimi šolami v marsičem šola druge kategorije. Zato ker študij traja samo štiri leta, zato ker po opravljeni maturi ne moreš na univerzo (razen na pedagoško fakulteto) in nenazadnje tudi zato, ker je učiteljsišče (ne vemo po kakšni zakonitosti) namenjeno skoraj izključno ženskam. Da tako mislijo v javnosti (tudi mladi) nosi krivdo v prvi vrsti šolski sistem, ki je hotel vedno strogo ločevati humanistično usmeritev od tehnično - znanstvene in se vedno zelo malo zanimal za pedagoško smer, kot dokazuje naustreznost in že zdaleč preživeta ureditve te fakultete. Da je učiteljsišče sprejeto kot neke vrste manjvredna šola, ki je namenjena v veliki večini puncam (na učiteljsišču »A. M. Slomšek« so imeli v preteklem letu samo štiri fante), pa nosi odgovornost tudi družba, ki še danes ne zna ceniti in ovrednotiti vloge šolske in predšolske vzgoje.

»Negativno slavo«, ki jo hočeš nočeš nosi za sabo ta šola, pa mora kronist, ki je poslušal včerajšnji prvi dan ustnih izpitov na našem učiteljsišču, odločno demantirati. Pogovori med kandidatkami in med komisijo, ki ji predseduje prof. Šah, so bili razen ene iz-

jeme (v tem primeru je nad spročenoostjo močno prevladala trema) na dobri kakovostni ravni, kar v velikih obrisih pričča o dobri pripravljensosti maturantk. Z druge strani pa je treba tudi povedati, da so bili skoraj vsi včerajšnji ustni izpiti zelo »šolski« in da vsaki ko je predsednik ali drugi član komisije skušal tudi z navidez

lahkim vprašanjem speljati pogovor na aktualnejša dogajanja ali tematike, je to spravilo dijakinjo v težave ali pa najmanj v zadrego. Maturantka, ki je zelo dobro odgovarjala na vprašanja iz filozofije, je bila tako do včeraj prepričana, da je prva svetovna vojna izbruhnila leta 1913. Spet druga dijakinja, ki skoraj ni pustila komi-

siji do besede in dobro pozna Levstika in Cankarjeva dramska dela, pa je bila nedolžno prepričana, da komunisti v Italiji lahko dosežejo največ »čin« parlamentarca, nikoli pa ministra. Zato je tudi ostalo brez odgovora predsednikovo vprašanje za kakšen delovni urnik se borijo nemški delavci.

Brez jasnega odgovora pa je skoraj vedno ostalo tudi vprašanje, kam po maturi. Skoraj vse dijakinje, ki smo jih vprašali o načrtih za bodočnost, so še vedno v velikem dvomu, kaj narediti potem. V marsikateri družini pritiskajo, da se je treba skušati takoj zaposliti ne glede na zanimanje in to kjerkoli, »saj itak na šoli ni več prostih mest in je treba za suplence čakati tudi po nekaj let«. »Moj oče noče, da bi šla na univerzo, čeprav si tega zelo želim in mislim, da bi na fakulteti tudi dobro uspela«, nam je povedala učiteljsiščnica, ki se bo predstavila jutri pred komisijo. Mnoge dijakinje bodo vsekakor izbrale peti letnik, ki jim bo dal možnost za izbiro vseh fakultet in jim tako za eno leto odložil dilemo »kam naprej?»

Ustni izpiti na učiteljsišču A. M. Slomšek se bodo zaključili v petek, medtem ko so že v teh dneh v polnem teku zaključni izpiti na šoli za vzgojiteljice. Učne uspehe le-teh bodo objavili že v ponedeljek. (st)

Med včerajšnjimi izpiti na učiteljsišču

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Še o manjših krajih v miljski občini

Z današnjim dnem zaključujemo opis krajev miljske občine, z jutrišnjim dnem pa bomo prešli na dolinsko občino. Ponovno toplo vabimo vse, ki bi se hoteli oglasiti v zvezi z opisi krajev, da svoja dopolnila, kritične pripombe in popravke posredujejo uredništvu Primorskega dnevnika ali SLORI. S tem bo Krajevni leksikon Slovencev v Italiji lahko popolnejši. Naj še dodamo, da nosita pripravljeno delo za izdajo leksikona Slovenski raziskovalni inštitut ter Odsek za zgodovino pri NSK v Trstu, vodi pa ga uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Roman Savnik (glavni urednik), Milan Bufon (tajnik), Karlo Devetak, Živa Gruden, Branko Jazbec, dr. Marjan Klemenčič, dr. Pavle Merkuš, Milan Pahor in Božo Zuanella ob sodelovanju večjega števila drugih strokovnjakov.

Sv. Rok-Cindis

V Sv. Roku-Cindisu, brez skupnega poimenovanja krajanov, it. San Rocco-Zindis, 1971: 1519 preb., 1981: 1392 preb., Milje - 2 km, Trst - 10 km. Nadmorska višina 1 do 40 m. Razloženo naselje se dviga od morske obale po pobočju navzgor in stoji kraj pokrajinske ceste, ki povezuje Milje z državno mejo pri Lazaretu. V njem se oddeli stranska cesta v Čampore. Kraj obsega dva dela: starejši obrežni Sv. Rok, ki je nastal po ustanovitvi tukajšnje ladjedelnice leta 1858, in novejši Cindis, kjer so večnadstropne in družinske hiše. Slednji se je namreč formiral šele po dokončni razmejitvi z Jugoslavijo, ko so se vanj priseljevali večinoma Italijani iz Istre. Krajanj Sv. Roka se niso nikdar

kaj več posvečali kmetovanju, ker so imeli mnoge njive veleposestniki, ki so najemali delavce. Pač pa so se precej posvečali ribolovu in so nekateri ribiči še danes. Pobočje, kolikor ga niso izkrcili zaradi zazidav, zaraščča gozd (hrastli, akacije, jeseni, kostanji). Domačini so zaposleni večinoma v Miljah, Boljuncu in Trstu. Ladjedelnic so ukinili leta 1962 in kasneje še nekaj časa opravlja samo občasna vzdrževna dela. Pred tem je tu delalo nad 600 ljudi. Vodovod od leta 1936. Tri gostilne, nova povojna župnijska cerkev sv. Mateja v Cindisu in cerkev sv. Roka iz 17. st., na novo sezidana ob ustanovitvi ladjedelnice, na kar spominja tudi plošča. Brez značilnejših pogostejših priimkov, ki so v glavnem podobni priimkom iz Milj in Čampor.

Vinjan

V Vinjanu, brez pridevniške rabe in skupnega poimenovanja krajanov, it. Vignano, 1971: 69 prebivalcev, 1981: 139 preb., Milje - 3 km, Milje in Žavlje - 3 oz. 2 km, Štramar - 1 km, Trst - 6 km. Nadmorska višina 25 m. Razpotegnjeno naselje na robu Osapske doline ob državni cesti Trst-Koper kraj brezimenega potoka, ki se izliva v Reko. Na severovzhodni strani dolina Šalvinovec, na jugozahodni Draga. Kraj, ki združuje dvoje naselbinskih enot: Pipanec in Volarijo, je v bistvu nastal šele po letu 1954, ko so se tu največja namestili priseljenci iz Istre in kasneje iz Avstralije. V zadnjem desetletju se je naselje še povečalo zaradi priselitve Tržičanov. Tretjina družin je slovenskih, večina hiš pa modernih in enodružinskih.

Od njijskih površin, kjer so pridelovali največ krompir in koruzo ter zadnji čas zlasti radič, je zdaj obdelana samo še desetina, ker so to zemljo razlastili ob ustanovitvi industrijske cone. Zato ni pravih kmetov. V preteklosti so tu Plavčani pasli v Malem rebu, Volariji in Vinjanu. Tu je zdaj večinoma hrastov gozd, kjer pa so se nekadajski oskrbovali le z drvmi. Precej je fazanov in srnjadi. Pred zadnjo vojno so bile v Reki še jegulje. Do napeljave vodovoda leta 1954 je bila na voljo talna voda v Pipancu ter nekateri izviri in vodnjaki, ki so sedaj zapuščenji. V letih 1950-65 so v

okolici Vinjana kopali ilovico za tamkajšnjo opekarno.

Prevoznik, slovenska gostilna. Močna zaposlitev izven doma, največ v Miljah in Žavljah. V kraju ni značilnejših priimkov, nekoliko pogostejši so le Vatovec, Bertok, Hrovatin in Ferluga.

POPRAVKI IN DOPOLNILA

V zvezi z doslej objavljenimi opisi krajev je že prišlo nekaj popravkov in dopolnil s strani naših bralcev.

V članku o Miljah je bilo napisano, da je 1. maja 1944 Branko Babič ustanovil na Socerbu bataljon Alma Vi-

voda, ki so ga sestavljali borci italijanske narodnosti. Sam Branko Babič je to zanikal in povedal, da je bil bataljon ustanovljen 20. maja in da ni bil takrat prisoten. Z bataljonom je prišel v stik, ko so fašisti zažgali Gaborovo.

Nekaj napak se je vrnilo tudi v seznam italijanskih rodbinskih imen. Pravilno se glasi Budigna in ne Budigra, Berzulla in ne Berneba, Bonomo in ne Bonano, Marcuzzi in ne Marazzi, med imeni Rizzi in Ricci gre pomisljati, ker je bila to ena sama rodbina, nadalje je iz seznama izostala rodbina Fermabase.

Sv. Rok

Spet v središču pozornosti odškodnine za avtocesto KGS že začela postopek za razdelitev druge milijarde lir protivrednosti

Kraška gorska skupnost je prejšnji petek začela s prvimi posvetovanjimi za porazdelitev druge milijarde lir, ki jo je dala na razpolago deželna vlada kot odškodnino oziroma kot protivrednost za razlašeno zemljo za gradnjo avtoceste Sesljan - pristanišče - mejni prehod pri Fernetičih. To je na torkovi seji glavne skupščine KGS povedal predsednik Miloš Budin, ki je obenem podčrtal, da je upravni odbor te ustanove v bistvu že zaključil postopek za porazdelitev prve milijarde lir prizadetim občinam, dvema kraškima rajonskima svetoma tržaške občine in ostalim krajevnim skupnostim. Posvetovanja za porazdelitev druge milijarde lir se bodo po vsej verjetnosti začela že ta mesec. Glede znanega sporazuma o odškodninah za razlastitev pa velja omeniti tudi, da je na deželni ravni vendar še stekel postopek za organizacijo deželne konference o tem, za katero se je svojčas obvezal sam predsednik dežele Còmelli. Za priredbo te konference, do katere bo baje prišlo pred koncem leta, skrbi odbor za načrtovanje Zanfagnini, ki se je s tem v zvezi in še zaradi nekaterih drugih odprtih vprašanj v

odnosih KGS - dežela pred kratkim srečal z Budinom.

Na petkovi seji je glavna skupščina KGS odobrila tudi dve pomembni resoluciji, ki ju je naslovila na deželno vlado. Obe imata protestni značaj in ju je skupščina odobrila soglasno. Prva je žal že ena od velikih resolucij, v kateri KGS spet zahteva statut, ki ga dežela zaradi svojega nejasnega odnosa do slovenske narodnostne skupnosti noče že nekaj let odobriti. Druga se nanaša na triletni načrt o razvoju kmetijstva, ki ga KGS že pred meseci poslala na deželo za odobritev, od pristojnih deželnih odborov, v kateri pa do sedaj ni prišlo še nobene odgovora, kar je seveda nedopustno in obsodbe vredno. Zvedelo se je samo, da je prišlo do težav, ker je v omenjenem načrtu govor o kmetih »part-time«, to je tistih, ki imajo že svoj poklic in se ob prostem času ukvarjajo s kmetijstvom. Te posebne kategorije kmetov, ki jih je v tržaški pokrajini precej, pa, kot kaže, italijanska zakonodaja ne priznava.

Na isti seji so demokristjani spet zaprosili za vstop v upravni odbor

KGS, ki ga sedaj na osnovi političnega sporazuma vodita KPI in PSI, medtem ko so KD, LpT in SSK v opoziciji. To zahtevo je postavil svetovalec Vattovani (KD), ki ni pojasnil, če govori samo v imenu svoje stranke ali pa tudi v imenu ostalih komponent manjšine. Vsekakor je kot primer sodelovanja med večino in manjšino predstavnik KD skušal prikazati upravna odpora zdravstvene enote in krajevnega prevoznega podjetja, medtem ko ni pojasnil, da je sodelovanje manjšine pri vodenju teh dveh ustanov napisano v njunem statutu in da je torej po zakonu to obvezno. To pa ne veja za KGS, ki sicer še nima svojega statuta in ni z razliko od KZE in ACT konzorcijalna ustanova. Je upravno-politično telo, katerega delo mora sloneti na točnem političnem sporazumu med strankami. Predstavnik KPI in PSI so vsekakor vzeli na znanje Vattovanijev predlog in podčrtali, da bo tudi vnaprej upravni odbor, kot vedno doslej, napel vse moči, da bo tudi manjšina kolikor bo mogoče, soudeležena pri najvažnejših izbirah KGS.

Jelka Gerbec o slovenski tehnično-industrijski šoli

Komunistična senatorka Jelka Gerbec je predložila ministru za šolstvo Faluccicijev vprašanje, v katerem sprašuje, ali ima ministrstvo za šolstvo namen odpri v Trstu zavod s tehnično-industrijsko smerjo s slovenskim učnim jezikom v okviru industrijsko-tehničnega inštituta »Alessandro Volta«, ki bi se osamosvojil v trenutku, ko bi bili za to zreli pogoji.

Senatorica Gerbec je v svojem vprašanju ministru predložila vse težave slovenskih dijakov, ki se morajo vpisati v italijansko višjo šolo, ker ni slovenske, če jih pač zanima bodoča zaposlitev na tehnično-industrijskem področju. To šolo so politični predstavniki Slovencev v Italiji zahtevali že pred mnogimi leti, krajevne javne uprave, med katerimi tudi Tržaška pokrajina, pa so ta predlog že odobrili, vendar pa je vse ostalo le pri besedi.

Devinsko-nabrežinska sekcija KPI po Berlinguerju

Jutri zvečer bodo komunisti devinsko - nabrežinske občine poimenovali svojo sekcijo po Enricu Berlinguerju. Slovesnost bo na glavnem sedežu, ob tej priložnosti bo spregovoril član vsedržavnega vodstva KPI posl. Antonio Cuffaro, svojo prisotnost pa so zagotovili tudi predstavniki občinskih konferenc Zveze komunistov bujske občine in Ilirske Bistrice, ki sta že dalj časa pobrateni z občino Devin - Nabrežina. To pobratenje je doprineslo konkretnim rezultatom, saj so stiki med družbeno-političnimi organizacijami omenjenih občin vedno bolj plodni. O petkovem poimenovanju sekcije KPI devinsko - nabrežinske občine nam je nabrežinski tajnik KPI Ivo Širca povedal naslednje:

»Med vsemi komunističnimi sekcijami v tržaški pokrajini naša še ni bila poimenovana. O tem se je v naši sekciji vedno precej razpravljalo, vendar se iz različnih razlogov nismo mogli dogovoriti o tem vprašanju. Takoj po smrti Enrica Berlinguerja, pa je padel predlog, da bi sekcijo poimenovali prav po njem. Predlog je bil soglasno sprejet, javili smo to federaciji in bomo tako druga sekcija v Italiji, ki bo poimenovana po preminulemu tajniku. Upamo, da bomo člani sekcije KPI devinsko - nabrežinske občine vredni takega plemenitega in slovesnega poimenovanja, saj je bil Berlinguer med drugim zelo dober poznavalec problemov slovenske manjšine in sožitja. Prav zaradi teh razlogov bomo skušali biti iskreni in vredni nosilci njegovega imena.« (bd)

Pri Sv. Jakobu vrsta prireditvev

Da je Sv. Jakob živa mestna četrt, ki deluje s samostojnim utripom, opazimo prav na vsakem koraku, če se le podamo na krajši sprehod skozi ta rajon. Okoli polдне ali pa proti večeru je po ulicah tolikšna množica, da se je večkrat s težavo prerineš skoznje.

Da bi bilo še živahnije je že pred leti društvo »Amici di San Giacomo«, ki združuje kakih petdeset rajonskih trgovcev in obrtnikov priredilo vrsto čisto krajevnih manifestacij, ki so se iz leta v leto tako razrasle, da so dobile vsestransko kulturno - športni značaj.

Letos je že petič zaporedoma, kot je na tiskovni konferenci poudaril predsednik združenja Fulvio Bronzi, da »Prijetelji Sv. Jakoba« priredijo krajevno »šagros«, ki bo z vrsto različnih manifestacij trajala ves teden, in sicer od četrtega, 19. do srede, 25. t.m. Ker se je pobuda tako razrasla, bo letos pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine, Združenja obrtnikov in Združenja trgovcev tržaške pokrajine, ter s podporo Tržaške občine in Tržaške avtonomne letovišarske ustanove. Pri stvarni izvedbi programov pa bodo med drugim sodelovala društva Gruppo sportivo od Sv. Jakoba, Movimento Cattolico dei Lavoratori, ACLI ter še druge krajevne ustanove.

V četrtek, 19., bo med drugim na sporedu v večernih urah netekmovalni pohod po Sv. Jakobu za otroke, naslednjega dne pa za mladino. V soboto in nedeljo bodo v večernih urah na šentjakobskem trgu igrala razne

glasbene skupine za starejše in mlajše, v ponedeljek pa bo spet pohod, zbiranje poletne loterije in pa nastop Umberta Lupa. V torek bo spet športna tekma, zvečer pa petje in ples. Prireditve se zaključijo v sredo, 25. t.m., ko bo maša, tek po mestni četrti, kabaretni nastop Adriana Moma, podelitev izžrebanih nagrad na loteriji in končni koncert tržaškega kantavtorja Gina D'Elisa.

Omeniti bi še, da je umetniško vodstvo nastopov prevzel Michele Parisano, napovedovalec pa bo Silvio Pettean. Torej dinamičen teden za dinamično mestno četrt, ki živi mestno, pa tudi čisto svoje, pristno življenje, vendar pa smo pri vsem tem zaznali veliko pomanjkljivost: odsotnost Slovencev. Slovenci so stvarni sestavni del šentjakobskega rajonskega življenja, zato je nedopustno, da niso na prireditvi prisotni. Spet izgubljena priložnost.

Tragičen konec 23-letnega fanta

V gozdu za gostilno »Ai pini«, med Križem in Prosekom, se je včeraj obesil komaj 23-letni Tržačan Antony Luis Baxter. Fant se je rodil v Veliki Britaniji, živel pa je z materjo na Lonjski cesti 10. Pod usodno drevo se je pripeljal s honda. Sodeč po dokumentih, ki jih je imel v denarnici, se je mladenič zdravil pri nevrologu in psihologu.

Skrb za socializacijo handikapiranega otroka - tema študijskega posveta KPI

Že od leta 1977 je v veljavi zakon, ki predvideva vključitev fizično in duševno prizadetih otrok v javne šole, da bi se v družbi vrstnikov lažje socializirali in bolj spontano vzpostavljali stike, ki jim omogočajo vsestranski duševni in umski razvoj. Tudi kasnejša zaposlitev in vključitev v široko družbeno stvarnost je eden izmed glavnih ciljev, ki ga zakon zasleduje. Do popolne uresničitve programa pa seveda ni prišlo, čeprav je minilo že precej let. Odprtih vprašanj je veliko, saj je problematika prizadetih zelo obširna in zahteva širokopoltezno akcijo na več območjih.

O perecih in še nerešenih vprašanjih so razpravljali na predvčerajšnjem sestanku, ki ga je priredila Ko-

misija za socialno varnost tržaške KPI. Srečanja so se udeležili operaterji in predstavniki služb, ki delujejo na tem področju. Sestavljene so bile štiri delovne skupine, ki so obravnavale sledeče teme: rehabilitacija, socializacija, vključitev v šolo in zaposlitev prizadetih.

Glede rehabilitacije je neobhodno potrebno tesnejše sodelovanje psihologov in socialnih delavcev z zdravstvenimi službami, kot so otroška bolnišnica in druge specializirane ustanove, ki delujejo na področju fizioterapije in logopedije itd.

Za pravo socializacijo handikapiranega otroka ne zadošča le vključitev v normalne šole ampak je treba poskrbeti tudi za čas, ki ga otrok pre-

življa izven nje. V ta namen bi morala spremljevalska služba delovati tudi v poletnem času. Predpogoj za uspešnost pri takem delu pa je nedvomno strokovna pripravljenost spremljevalk in pomožnih učitelj. Z rednimi tečaji bi usposabljali in izpopolnjevali posebno osebe, ki je bilo do sedaj v veliki meri prepuščeno lastnim izkušnjam in pobudam.

Primerne bi bilo ustanoviti nekakšne zadružne skupnosti, ki bi se (pod okriljem KZE, občinske in pokrajinske uprave) avtonomno upravljale, kar bi omogočalo vsestranski razvoj osebnosti, sposobnosti in samostojnosti. Uresničitve teh programov pa zahteva zagotovljena finančna sredstva, koordinirano sodelovanje med ustanovami in operaterji ter dosledno izvajanje sprejetih smernic.

Udeleženci srečanja se bodo spet srečali septembra in dokončno izdelali program, ter ga predložili javnim organom, enotam in ustanovam, ki delujejo na tem področju.

● Na Gradu sv. Justa bo drevi ob 21.15 operni večer, na katerem bo med drugim nastopil tudi tenorist, kriški rojak Karlo Cossutta.

Alpinista Pastoreja bodo pokopali v Boljuncu

Pred dnevi smo pisali o nepričakovani smrti mladega tržaškega alpinista Livia Pastoreja, ki se je prejšnjo soboto ponesrečil pri vstopu v mogočno steno »Rochette Basse«. Te dni pa je prišel na dan še »človeški« del te tragedije. 22-letni Livio Pastore, ki je bil odlični alpinist in se je pripravljalo na zahtevno plezarijo v stenah J. Amerike, je bil z dušo in telesom predan goram. Komaj je končal svoje vsakodnevno delo, bil je namerč obrtnik, se je podal v Glinščico, preplezal več zahtevnih sten, nato pa večkrat v dolini celo prespal, da bi navsezgodaj naslednjega dne, pred delom, še nekaj plezal.

Prav te dni je Pastorejeva mati izdala javnosti pokojnikovo željo, da bi bil, v primeru smrti v gorah, pokopan v Dolini Glinščice, ki je bil njegov sanjski svet, ali vsaj v neposredni bližini »njegove« doline. Obenem pa so to željo izrazile tržaška alpinistična društva oz. odseki in organizacije, ki delujejo v naravi. Dolinska občina, ki je s tem izkazala odprtost za osebnostno tragedijo posameznika, pa tudi za širši socialni in moralni aspekt problema, je ta pokop tudi odobrila. Zalna svečanost in pogreb mladega alpinista bo namreč danes na boljuncem pokopališču. (dj)

● V ponedeljek bo tržaško šolsko skrbništvo objavilo lestvice za supletne srednjih in višjih šol za šolski leti 1984/85 in 1985/86. V teku tedna pa sprejemajo morebitne ugovore na te lestvice.

Jutri ves dan stavka gradbincev

Jutri bo po vsej deželi napovedana splošna stavka delavcev gradbenega sektorja in proizvodnje gradbenega materiala. V tržaški pokrajini bodo stavkali ves dan delavci v gradbeništvu, cementni industriji, kamnoseštvo, opekarji, pleskarji in zaposleni pri betonskih napravah. K stavki so pristopila podjetja, vključena v ANCE, v Federacijo srednje in male industrije, v zadruge in v obrtna združenja.

Ob 9. uri bo v dvorani Di Vittorio v Ul. Pondares skupščina vseh stavkajočih in brezposelnih delavcev, na kateri se bodo dogovorili za nadaljnje protestne akcije spriču hude krize, v katero je zabredel gradbeni gospodarski sektor v deželi.

Motorist v komi

Na nevrokirurškem oddelku se bori za življenje 27-letni uradnik Roberto Modollo iz Ul. Grandi 13, ki se je včeraj hudo poškodoval v prometni nesreči, do katere je prišlo v Istrski ulici, v bližini pokopališča. Modollo je s hondo vozil proti središču mesta, ko je iz še nepojasnenih razlogov prišlo do trčenja med njegovim motorjem in pando, ki jo je v isti smeri upravljala 30-letna Rosa Santin. Zaradi udarca v glavo in kome so si zdravniki pridržali prognozo.

Skoraj usoden padec za priletno ženo

S pridržano prognozo so včeraj okrog 13. ure sprejeli na oddelek za

oživljanje katinarske bolnišnice 83-letno Pierino Demattia vd. Tellini, ki je biva v domu za ostarele »Villa quiete« na Opčinah. Kaže, da se je priletna ženica usedla na zidek pred teraso in ča je nato izgubila ravnotežje ter drsela nekaj metrov po škarpastem bregu, od tu pa je padla še čez trimetrski zid na cesti. Pri padcu si je verjetno prebila lobanjo.

Na občini težave pri socialni oskrbi

Kaže, da je socialno skrbstvo prava pepelka v delovanju tržaške občine. V razpravi za proračun so zmanjšali denarni sklad za socialno podporo. Združenje javnih ustanov za socialno podporo in za dobrodelne namene (IIOOAB, bivša ECA) je namerč prevzelo nase finančno breme bivše ustanove ECA. Ta poseg je vsekakor politično dvomljiv, saj ni tako niti več denarja od proračuna, tako da sedaj grozi prekinitev vsake socialne oskrbe za ostarele, razen če se ne ta izdatek spet naknadno vključi v proračun. Proti temu sklepu je vložil priziv svetovalec Tržaškega gibanja Paolo Parovel, vendar pa se stvar trenutno še ni premaknila.

● Danes, 12. julija, ob 18.30 se bo sestel tržaški pokrajinski svet, ki ima na dnevnem redu samo tekoče upravne zadeve.

Včeraj stavka uslužbencev Tržaškega Lloyda

Nameščenci Tržaškega Lloyda so včeraj 4 ure stavkali in simbolično zasedli sedež družbe, da bi tako izrazili svoj ogorčeni protest proti sklepu upravnega sveta podjetja, da odobri načrt Finmare in s tem drastično skrči dejavnost tržaške plovnice družbe. Njihovo zastopništvo se je v tej zvezi srečalo z županom Richettijem, z deželnim odbornikom Rinaldijem, s predsednikom pokrajine Marchiom, predsednikom Trgovinske zbornice Tombesijem, s predsednikom Zveze industrijcev Pacorinijem in škofom Bellomijem.

V zaporu tatinski par ki je kradel po hišah

Dve osebi prijavljeni zaradi prekučevanja

Petkrat je šlo dobro, pri šesti pa se je serija tatvin zataknila, tako da sta 29-letna Donatella Dazzara iz Ul. Slataper 2 in 23-letni Enrico Konjedic iz Ul. Castaldi 8, oba brez zaposlitve, sedaj v zaporu pod obtožbo roparstva, večkratne tatvine in povzročitve osebni škodi. Svojo šesto žrtev, 58-letno Guerrino Magris por. Iuvvari, ki stanuje v Ul. sv. Frančiška 66, sta med poskusom tatvine namreč pretepla in vrгла na tla, tako da se bo morala zdraviti 10 dni.

Vse se je zgodilo v ponedeljek, ko sta se Dazzarova in Konjedic odročila, da si bosta denar za nakup mamil priskrbeli na račun tuje imetje. Obiskala sta stanovanje Giovane Pavlovic vd. Premru v Ul. Gatterij 30, Gastoneja Crocija v Ul. Alfieri 12, Gianmaria Paoletti v Drevo-redu XX. septembra 87, Fulvia Mariona v Ul. sv. Frančiška 40 in Renata Dora v Ul. Piccardi 20. Povsod jima je šlo dobro: plen sicer ni bil posebno bogat, nabrala sta »lek« okrog pol milijona v gotovini in dragocenosti za 6 milijonov.

Zataknilo se je v stanovanju Magrisove, ki ju je zasačila na delu. Začela je vpiti, kar je imelo za posledico, da sta jo pretepla in sunila na tla, preden sta vzela pot noge. Med begom pa je neki sosed, ki je slišal vpitje, uspel prijeti Dazzarovo, medtem ko je njen pajdaš zbežal. Prijeli so ga v torek, ko se je

z avtom peljal mimo koronejskih zaporov.

Med zaslišanjem sta oba priznala serijo tatvin. Drugače tudi ne bi mogla, saj sta med begom izgubila torbo, v kateri je bil del ukradenih predmetov. Kar je manjkalo, je policija našla pri Annamarii Fait por. Cossi in njenem bratu Alessandru. Oba so prijaviili zaradi prekučevanja. Preiskava se vsekakor še ni končala, kajti agenti iščejo še neko tretjo osebo, ki je sodelovala pri prekučevanju.

† Preminila je naša draga mama, babica in prababica

Frančiška Majcen vd. Strnad

Pogreb bo jutri, 13. t.m., ob 16. uri iz cerkve v Komnu.

Žalujoča sinova Edi in Sergij z družinama ter drugo sorodstvo

Komen, Trst, Melbourne, 12. 7. 1984

Z »Viktorijo in njenim huzarjem« uvod v letošnji operetni festival

Operetni festival 1984 v gledališču Verdi se je začel v torek, 10. t.m. z Abrahamovo opereto »Viktorija in njen huzar«, prvo iz trilogije Viktorija (1930) — Havajska roža (1931) — Ples v Savoyu (1932). Gledališče za premiersko predstavo ni bilo polno kot v vseh preteklih letih. Gre morda za znamenje utrujenosti, za upadanje zanimanja za operetno zvrst, ali morda samo za posledico dejstva, da je bila ista opereta na sporedu že med lanskim festivalom in da jo ima tržaška publika še v živem spominu?

Sama uprizoritev je bila utečena in profesionalno neoporečna. Kolikor imam v spominu lanske bi si upal trditi, da je letošnja vsaj v pevskem in koreografskem oziru boljša, briljantnejša, z izjemo prvega dejanja in zlasti prologa tudi bolj dinamična, kar je treba nedvomno pripisati režiserju Giorgiu Pressburgerju, ki je sicer režiral tudi lansko postavitev. Ne-sporno pa ima svoj pomemben delež tudi jugoslovanski dirigent Oskar Danon, stari gosti tržaškega festivala, ki iz svojih bogatih izkušenj ve, kako se v glasbenem oziru streže opereti. Orkester, soliste in zbor je vodil z ustrežno prožnostjo in lahkotnostjo, pri tem pa je vendarle pazil tudi na razpoložensko doziranje glasbe od njene folklorne živahnosti do sentimentalne otonosti v vseh različicah, ki jih je Abraham nanizal v tem delu od ruskih, japonskih pa do modernih (za tisti čas) ameriških plesnih melodij, nad katerimi kraljuje ves čas kot bistveni element madžarska plesna in sentimentalna nostalgčna ritmika in melodika čardaša.

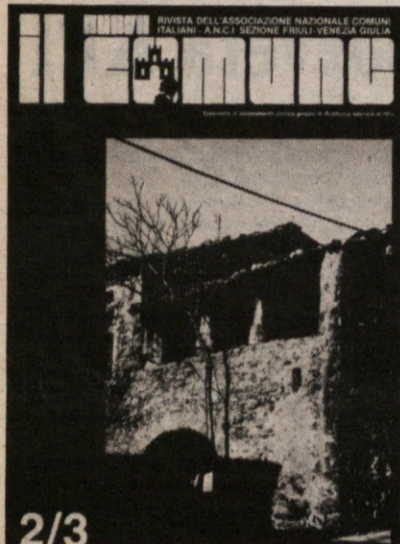
Naslovno vlogo je z lepim in skoraj virtuosno obvladanim sopranom pela Gabriela Cegolea, vloga angleškega veleposlanika Sira Roberta Macleoda Hodgsona tenorist baritonist Armando Ariostini (ki je v letošnji postavi zamenjal Artura Testo), kapetana huzarjev Stefana Koltaya pa tenorist Gaetano Scano z zanj značilnim, nekoliko zamegljenim, toda ustrežno barvitim glasom.

Komični vlogi služkinje Riquette in kapetanovega adjutanta Janczija sta poustvarila imenitna subretka Daniela Mazzucato in Sandro Massimini, prva tako v pevskem kot igralskem oziru in kot pojava prikupna in briljantna, drugi tokrat k sreči malo bolj zadržan v situacijski komiki, kar je bilo liku samo v korist. Tudi vsi ostali (Liana Rotter, Vincenzo Manno, Luigi Palechetti in drugi) so se ustrežno vključili v operetno mašinerijo, ki pa je vendarle imela svoj pogonski motor v baletu, ki je tokrat nadpoprečno opravil svojo nalogo s skladnostjo nastopanja v okviru dobro zasnovane koreografije Franca Estilla, pa tudi s pestrostjo kostumov (Sebastiana Soldatija).

Skratka predstava, ki bi morala ugajati, s svojimi znanimi melodijami in igrivostjo in pri ponovitvah privabiti več občinstva.

j. k.

Zanimiva reportaža o Dolini v reviji »Il nuovo comune« Zdrúženja ANCI

Pred dnevi je izšla druga in tretja številka (skupna) revije »Il nuovo comune«, ki jo izdaja Vsedržavno združenje italijanskih občin ANCI - sekcija za deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Ze naslovna slika revije ima motiv iz Doline, velik del njene vsebine pa je tokrat posvečen problemom dolinske občine. Če se želimo ustavit pri tej številki, ni toliko zato, da bi spregovorili o vsebini prispevkov, ki jih je pripravil novinar Lino Missio (vodstvo ANCI daje sicer svojo pripombo,

da gre za novinarjevo osebno gledanje in mnenje ter ne gre za stališče revije same, oziroma v njej včlanjenih političnih sil), temveč, ker ni ravno zelo pogosto, da naletimo v italijanskih revijah ali časopisih na članke, ki nas Slovence, kot tukajšnjio resnično stvarnost, kot del prebivalstva, pravilno obravnavajo, ki pokažejo določeno zanimanje za celotno našo problematiko, od občinske, gospodarske, kulturne, turistične, pa tudi do problema naše globalne zaščite. Svojo reportažo začenja na primer pisec z naslovom San Dorligo della Valle, zraven pa pristavi še večji naslov »Toda pravo ime je Dolina«. O samem županu dolinske občine ve povedati, da gre za »odločnega župana«, ki se zna potegniti za interese svoje občine in občanov, navaja njegovo kritično stališče do deželne uprave, ki ima za probleme občine veliko posluha, objavlja članek o zaščiti teritorija, pa tudi stališče italijanske socialistične stranke, ki upravlja skupno s KPI občino, kot tudi stališča strank v opoziciji, citira pismo, ki so ga poslali predsedniku republike Pertiniju in odgovor predsednikovega tajnika, kar dve strani pa zavzema naštevjanje vseh šol, kulturnih in športnih ter drugih društev, ki v tej občini delujejo.

Zanimiva reportaža, ki kaže, da je možno medsebojno sporazumevanje in spoznavanje, če samo obstaja ta želja

na obeh straneh. Prav je zato, da se z vsebino revije seznanjajo prebivalstvo te občine, širša javnost in seveda vse tiste odgovorne oblasti, ki prade pozabljajo, da smo Slovenci tu ter da predstavljamo sestavni del tukajšnje stvarnosti, pa če je to tistim, ki smo jim trn v peti, prav, ali ne.

čestitke

Včeraj je praznovala 70. rojstni dan DANILA MAVER od Ferlugov. Obilo zdravja in veselja ji želijo hči Irene z družino ter Gabrielj in Edi z družinama.

V ponedeljek je na tržaškem konservatoriju diplomiral violinist MARKO BI-TEŽNIK. Čestitata mu brata Jože in Jan.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKD Slavec priredi 14., 15. in 16. julija tradicionalno SAGRO V RICMANJIH. Vse tri večere ples z ansamblom PLATANA.

OBVESTILO

Vse naročnike, ki želijo, da jim pošiljamo Primorski dnevnik na kraj počitnic, prosimo, da nam novi naslov posredujejo vsaj pet dni pred odhodom. Uprava Primorskega dnevnika

darovi in prispevki

Ob obletnici smrti Petra Petarosa daruje žena 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Milana Zobca daruje družina Petaros - Ražem (Gročna 22) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Adele Martelani daruje Milena 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

gledališča

VERDI
Do 12. avgusta bo na sporedu Festival operete 1984. V soboto, 14. julija, ob 20.30 tretja predstava operete »Vittoria e il suo ussaro« P. Abrahama. Dirigent Oskar Danon, režiser Giorgio Pressburger. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča (tel. 60050 in 631948).

CANKARJEV DOM
Mala dvorana
Še jutri, 13. 7.: Poletna violinska šola. Sprejemna dvorana
Do 20. t.m.: Pregledana razstava oblikovalca in slikarja Tomaža Kržišnika.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Jutri, 13. julija, ob 21. uri: M. Bulgakov »Don Kihot« v režiji Zvoneta Sedlbauerja. Predpremiéra za red premiera in izven v Kanalu. Nastopa celoten igralski ansambel PDG ter gostje.

kino

Ariston 21.30 »Cristine la macchina infernale«. Režija John Carpenter. Na prostem, v primeru slabega vremena v dvorani.

Eden Zaprto zaradi popravil.
Fenice Zaprto zaradi počitnic.
Nazionale Dvorana št. 1 15.30 - 22.10 »No stop«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 15.30 - 22.00 »Porno rapporti delle svedesi«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 3 15.30 - 22.15 »Il tunnel dell'orrore«. Za vsakoogar.
Grattacielo 17.00 - 22.15 »I sopravvissuti della città morta«.
Mignon 16.30 - 22.15 »Bambi«. Risanka.
Aurora 17.00 - 22.00 »Operazione sesso«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol Zaprto zaradi počitnic.
Moderno Zaprto zaradi počitnic.
Vittorio Veneto Zaprto zaradi počitnic.
Lumiere 17.00 - 22.00 »L'ultima sfida di Bruce Lee«.
Aleone 17.00 - 22.00 »Bullitt«. Steve McQueen.

Radio 15.30 - 21.30 »Sherasade«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

razstave

V TK Galeriji, UL. sv. Frančiška 20 je odprta razstava FINIUM FRONS - EXPRESS osmih slikarjev dežele Furlanije - Julijske krajine.

V Prosvetnem domu na Opčinah je od 18. do 20. ure odprta razstava lesenih predmetov, ki so jih izdelali dijaki 1. letnika tečajja za mizarje pri Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje.

Do 20. julija je v galeriji Rossoni, Korzo Italia 9, odprta razstava slikarke Sabine Mattiassi.

TPPZ

»P. TOMAŽIČ«

POZOR!

V soboto, 14. t.m. nastopamo v AREZZU na veliki proslavi osvoboditve. Iz Bazovice odpotujemo z avtobusi ob 7. uri zjutraj.

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 12. julija MOHOR

Sonce vzide ob 5.28 in zatoné ob 20.53 — Dolžina dneva 15.25 — Luna vzide ob 20.56 in zatoné ob 4.20.

Jutri, PETEK, 13. julija DRAGAN

Vreme včeraj: temperatura zraka 24,8 stopinje, zračni tlak 1020,5 mb ustaljen, brezvetrije, vlaga 75-odstotna, nebo skoraj jasno, morje mirno, temperatura morja 21,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Andrea Tosolini, Alessia Percovic, Adriano Dobrilović, Giovanna Pecorari, Michele Bassa, Valentina Pitacco, Alessandro Epifanio, Nataša Capponi, Jasmina Gustincic, Gabriele Ferluga, Emanuele Bordon, Valentina Ravaglio, Debora Loi, Roberta Romanato, Elena Cozzutto, Mitja Vesnaver.
UMRLI SO: 89-letna Vilma Polakovics vd. Sablich, 95-letna Giovanna Zanier, 70-letni Silvano Visnovik, 74-letna Rosa Tomasin, 69-letni Carlo Pizzamus, 74-letni Giuseppe Canciani, 73-letna Santina Cok, 80-letni Cesare Fabris, 57-letni Licinio Doria, 62-letni Mario Rossi, 82-letni Umberto Rigamonti, 57-letni Egidio Emanuelli, 67-letni Sergio Brugiapaglia, 89-letna Lucia Viviani vd. Bonin, 78-letna Ida Depicolzuane vd. Silli, 76-letna Rosa Lughini vd. Cocolo, 82-letni Mario Lenassi, 56-letni Umberto Rabbaioli, 79-letni Giuseppe Galeazzo, 85-letni Pietro Delpiano, 83-letna Giovanna Ianesich vd. Blasi, 81-letni Giovanni Ursic, 76-letni Giordano Bruch, 54-letni Federico Gregori, 86-letna Giovanna Crevatin vd. Corsi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarski drevored 117, Ul. Combi 9, Prosek, Žavlje.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Prosek, Žavlje.

razna obvestila

Združenje Italija-ZSSR, Ul. Torrebiana 13 (tel. 60158), prireja od ponedeljka, 16., do petka, 27. t.m., kratek tečaj ruskega jezika v večernih urah. Število tečajnikov bo omejeno. Informacije dobite vsak dan na sedežu združenja od 17. do 19.30, ob sobotah od 10. do 12. ure.

Mladinski sekciji Slovenske skupnosti iz Trsta in Gorice ter sekcija SSK za Rojan, Greto in Barkovlje prirejajo v nedeljo, 15. julija, NAŠ PRAZNIK V BARKOVILJAH. Prireditve bo na sedežu Slovenskega kulturnega društva Barkovlje (Ul. Cerreto 12) z vhomom na Ulici Bonafata. V primeru slabega vremena bo praznik v društveni dvorani. Kioske z barkovljanskimi specialitetami (»karamalle«, »fanclji z dušo«, domače vino idr.) bodo odprli ob 17. uri. Ob 19. uri bo kulturni spored. Govorila bosta prof. Jurij Slokar in Ivo Jevnikar. Od 20. ure dalje bo igral za ples ansambel Zvezde z Opčini.

mali oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

PRIDITE na kozarec črnega kraškega vina. Osmica Olenih - Padrice.
KOZMETIČNI SALON RUŽICA - Boljunec 349, tel. 228-313 - obvešča cenjene stranke, da bo salon zaprt zaradi letnega dopusta od 5.8. do 3.9.

UREJENA uslužbenka privlačnega videza želi spoznati resnega gospoda dobro situiranega, starega od 45 do 52 let zaradi poroke, avanturisti in alkoholiki izključeni. Samo resne ponudbe na Oglasi oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro »Skupno življenje«.

LEPO DEKLE išče izobraženega ter dobro situiranega zavezanskega Slovenca, starega od 26 do 32 let zaradi poroke. Samo resne ponudbe na Oglasi oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro »Poroka«.

PRODIM po izredno ugodni ceni ca 48 stolic rumene barve. Tel. 226-129.

NA OPČINAH »Pri Kvrčičevih« točijo odlično belo in črno vino.

ODDAM travo na velikem travniku. Tel. na št. 211-068.

PRODIM Renault 5 v dobrem stanju. Tel. 228-390.

HIŠO V DOLINI z dvoriščem in vrtom, potrebno popravil, prodam. Tel. na št. 228-390.

PRODIM nov še nerabljen nemško-slovenski slovar. Tel. 567-248.

PRODIM FIAT 131/1300, letnik '75, s plačanim prometnim davkom, zmerna cena. Tel. 567-248.

TOMOS - motorno kolo z garancijo prodam po zelo ugodni ceni. Telefonirati na št. 763-965 do 9. ure ali od 17. do 19. ure.

PRODIM FIAT 131 Supermirafiori/1600 TC, letnik 1979, v dobrem stanju. Telefonirati v delovnem času na št. 820-912 ali od 18. ure dalje na št. 232-114.

»PRI COLJETEVH POD JAVO« v Samatorci je odprta osmica.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zalatarna Sostič - Narodna ul. 44. Opčine - Trst.

OSMICO je odprl Claudio Bambi v Prebenegu. Toči belo in črno vino.

PRODIM brejo junic. Telefonirati na št. 229-192 ob urah kosila in večerje.

PRODIM najboljša dela slovenskih slikarjev. Tel. na 040/727-654 ob urah obedov.

PRODIM Ford Sierra popolnoma nov, letnik '84. Tel. 040/727-654 ob urah obedov.

OSMICO je odprl Boris Pangerc v Dolini št. 116. Toči domače belo in črno vino.

OSMICO je odprl Alojz Kante v Praprothu št. 18. Toči dobro belo in črno domače kapljico. Poskrbljeno tudi za prigrizke.

GOSTILNA AL PALOMBARO, Bazoviška cesta 56 - Trst, sporoča, da ponovno deluje v prenovljenih prostorih in se pripróča za obisk.

OSMICO je odprl Just Hrvatič v Ricmanjih št. 85. Toči belo in črno vino.

35-LETNI MLADENČI, brez vsakršne obveznosti, želi spoznati gospe ali gospodične zaradi prijateljstva. Tel. na št. 040/566-249: Giorgio.

OSMICO v Mavinjah št. 11 je odprla Norma Gabrovec. Toči belo in črno vino.

MARKET PRALNIH PRAŠKOV - Opčine, Narodna ulica 28 (pri openskem tramvaju), nadaljuje prodajo po izredno ugodnih cenah.

menjalnica

11. 7. 1984

Ameriški dolar	1.730
Kanadski dolar	1.390
Švicarski frank	724
Danska krona	166
Norveška krona	210
Švedska krona	208
Holandski florint	542
Francoski frank	198
Belgijski frank	27,50
Funt šterling	2,255
Irski šterling	1,860
Nemška marka	611
Avstrijski šiling	87
Portugalski eskudo	11
Japonski jen	6
Španska pežeta	10
Avstralski dolar	1.400
Grška drahma	15
Debeli dinar	11,31
Drobni dinar	11,50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.

TRST - ULICA F. P. 21/10 - 61-446

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO
ROMA — VIA G. B. MARTINI 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

OVREDNOTENO OBVEZNIŠKO POSOJILO 1977-1984 ZA 600 MILIJARD LIR (Kelvin)

V smislu čl. 6 pravilnika posojila bodo s 1. oktobrom 1984 vnovčljive skupno s poviškom, ki bo znan v prvi polovici meseca septembra 1984, pri običajnih poverjenih bančnih zavodih obveznic, ki sestavljajo sledeče serije:

1 - 11 - 12 - 14 - 19 - 21 - 22 - 25 - 26 - 28
34 - 35 - 36 - 37 - 41 - 42 - 49 - 51 - 57 - 59

ženska in njena stvarnost

Tehnološki napredek ni naklonjen ženskemu zaposlovanju

Žensko zaposlovanje si še ni v Italiji, kot tudi ne v drugih državah s podobno družbeno ureditvijo, niti do bro utrdilo tal, ko so ga že začele o groziti nove nevarnosti. Na eni strani je najprej huda gospodarska kriza, tako številčno kot kakovostno, začela napadati težko doseženo raven ženskega zaposlovanja; po drugi strani pa so se obrnile v žensko škodo tudi nove tehnološke iznajdbe.

Da so ženske v »huhidih časih« vselej na prepihu, je stara resnica: tokrat so jo potrdili tudi italijanski sindikati, ki so se izrekli za gospodarsko obrambo družinske celice, v kateri je navadno dohodek, ki ga prinaša ženska, nižji in je zato, s tega vidika seveda, drugotnega pomena. Ker se v obdobjih krize tudi občutno manjšajo usluge, ki jih nudijo razne socialne službe, so ženske v velikih težavah, če hočejo usklajevati zaposlitev in družinske obveznosti. Istočasno pa ponovno postane njihova primarna naloga, z zornega kotala gospodarske koristi za celotno skupnost, da nadomestijo vse tiste storitve, ki odmanjajo.

Morda zveni čudno, toda tehnološki napredek ženskemu zaposlovanju ni naklonjen, če tu mislimo na sedanjí obseg in profil ženskega zaposlovanja v Italiji. Ženske so še vedno pretežno zaposlene v poklicih, ki jih označuje mo za tipično ženske (tajnice, tipkari ce, prodajalke); prav te poklicne profile pa naj bi že v kratkem izpodrinili

Zelo občutno se je tudi zvišalo številno žensk, ki so v omenjenem obdobju iskale službo. Skupno je naraslo kar za 700%, medtem ko se je število moških, ki so iskali delo, zvečalo za 100%. Iz teh podatkov je razvidno, da je veliko žensk šele po letu 1970 začelo izjavljati, da so brezposelne, prej so se tudi same prištevale med gospodinje.

Poleg številčnih premikov pa je moč v obdobju 1971 - 1983 zabeležiti tudi vsebinske. Tako je bil v obravnavanem časovnem razmaku občuten padec ženske delovne sile tako v kmetijskem kot v industrijskem sektorju. Sicer se je skupno število zaposlenih v kmetijstvu zelo skrčilo: število moških kar za 52%, žensk pa za 30%. V industrijskih obratih pa je število zaposlenih moških padlo za dobro petino, število žensk pa za približno 3%; pri tem je seveda treba upoštevati dejstvo, da je bilo število žensk, ki so delale v industrijskem sektorju, precej nizko.

Na račun kmetijstva in industrije pa se je ojačil terciarni sektor: število moških je poraslo za 23%, število žensk pa kar za 41%.

Številčni podatki ne dajejo preveč razveseljive slike o ženskem zaposlovanju v Furlaniji - Julijski krajini, oziroma o zaposlenosti nasploh. Ker je tokratno analizo izvedla sindikalna organizacija, je tudi hkrati izdelala nekaj predlogov, s katerimi naj bi

»stroji«, oziroma bodo podvrženi korenitim spremembam.

Iz teh splošnih in dobro znanih ugotovitev so izhajale tudi članice deželne sindikalne organizacije CGIL, ko so pred približno dvema tednoma organizirale posvet o vplivu in posledicah gospodarske krize in tehnološke revolucije na zaposlovanje s posebnim poudarkom na žensko zaposlovanje. Ker so pri tem navedle nekaj zelo zanimivih podatkov, jih je vredno posebej obravnavati.

Po podatkih, ki jih navaja CGIL, je v Furlaniji - Julijski krajini zaposlenih približno 156 tisoč žensk, od teh jih je kar 108 tisoč v javnih službah, 33 tisoč jih dela v industrijskih obratih in 13 tisoč jih je prijavljenih, da so zaposlene v kmetijstvu.

Od leta 1971 do leta 1983 (ko navajamo številčne podatke brez letnice, se nanašajo na lanko leto) se je število zaposlenih v naši deželi zvečalo za 71 tisoč, od teh pa je kar 64 tisoč žensk. Treba je sicer takoj povedati, da so v to skupno število vštetí vsi tisti, ki bi imeli pravico do zaposlitve ali ki so zanj prosili. Tako lahko pravilno tolmačimo kar 54% - ni porast ženske delovne sile: na posebne sezname so se namreč vpisale, in sicer med nezaposlene, tudi tiste ženske, ki so jih prej obravnavali kot gospodinje. Število žensk, ki se je v omenjenem obdobju dejansko zaposlilo, je naraslo na 42 tisoč, medtem ko se je število moških znižalo za tri tisoč.

ubranili doseženo raven ženskega zaposlovanja, oziroma omogočili ženskam, da bi se lahko ustrezno zaposlile. Če jih na hitro preletimo, moramo najprej ugotoviti, da CGIL postavlja na prvo mesto vprašanje »solidarnostnih pogodb« in vlogo, ki jo mora imeti sindikat. CGIL namreč ugotavlja, da se delodajalec ne bo oziral na številčno prisotnost žensk, razen seveda z vidika socialnih dajatev, zato se pač morajo sindikalne organizacije zavzemati tudi za »žensko vprašanje«.

Cela vrsta predlogov pa se nanaša na obveze, ki bi jih morale prevzeti razne ustanove: od dežele do krajevnih uprav in seveda delodajalcev: gre za strokovno izobraževanje žensk; za denarne podpore združam, v katerih bi bile pretežno ženske; nato za tečajne, na katerih bi prekvalificirali delavke, ki so bile zaposlene v obratih, ki so šli v stečaj; nadalje za zahtevo po boljši ureditvi raznih socialnih služb ter končno za spremembo delovnih urnikov. Našteta vprašanja seveda ne zadevajo samo žensko delovno silo, temveč stremijo po preosnovi delovnega procesa, ki seveda zadeva vse. S tem so hotele članice sindikalne organizacije CGIL še enkrat poudariti, da je pač tako imenovano žensko vprašanje tako pomembno, da bi mu morali posvetiti veliko več pozornosti.

(bip)

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal

- 13.00 Glasbena oddaja
- 13.30 Dnevnik 1
- 13.45 Fifa e arena - film
- Igrajo: Totò, Isa Barizza, Mario Castellani
- 15.05 Hollywood
- 15.55 Trije nečaki in majordom
- 16.20 Risanke
- 16.30 Le avventure di Rin Tin Tin
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Kojak - TV film
- 18.20 Milva, Heather Parisi in Oreste Lionello in »Al Paradise«
- 19.40 Almanah in Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Colosseum - vojna gumbov
- 21.30 Due Marines e un generale film (I. del)
- Igrajo: Franco Franchi, Ciccio Ingrassia, Buster Keaton
- 22.20 Dnevnik
- 22.25 Drugi del filma
- 23.10 Hans Urs von Balthazar e la teologia della bellezza

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Due e simpatia nadaljevanka dneva

Tretji kanal

- 14.10 Questestate - kviz, glasba, filmi
- 17.00 Tutto per tutto - film
- 18.25 Iz parlamenta
- 18.30 Sportna poročila
- 18.40 Bronk - TV film
- 19.45 Dnevnik
- 20.30 Philippe Marlowe investigatore privato - TV film
- 21.25 Mixer
- 22.45 Dnevnik 2 - Večerne vesti
- 22.55 Dnevnik - šport
- Ob koncu Dnevnik 2
- Zadnje vesti
- 19.00 Dnevnik
- 19.20 Deželni program
- 20.00 Sola in vzgoja
- 20.30 Il giardino delle streghe - film
- Igrajo: Simone Simon, Kent Smith, Ann Carter
- Dnevnik 3
- 21.35 Dnevnik 3
- 22.00 Kamera in spomin
- 22.10 Europarade
- »Golden Rose pop festival«
- 23.10 La memoria e l'arte di Bruno Maderna
- 23.40 Speciale Orecchicchio glasbena oddaja

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
Ljubljana

- 18.00 Poročila
- 18.05 Zugo in njegova senca II. del predstave mladinskega gledališča
- 18.50 Zeleli ste, pogledjte zabavnopoučna serija
- Dnevnik I
- 20.00 Lov za zakladom - kviz
- 21.00 R. Castellani: Življenje Verdija - nadalj.
- 22.15 Dnevnik II
- 22.30 Retrospektiva domače TV drame S. Jenko: Jeprški učitelj Za Simona Jenka, pesnika Sorškega polja (1835-1869), velja, da je prvi za Prešernom in Levstikom izrazil s svojih pesmi občutja in misli o domovini, življenju in ljubezni. Njegova pot je bila podobna usodi skoraj vseh slovenskih izobražencev preteklega stoletja: z vasi v Ljubljano, od tam na Dunaj, z Dunaja domov - v revščino, bolezen, smrt. Simon Jenko namreč ni dočakal niti 35 let. Poleg pesmi je Jenko ustvarjal tudi pripovedna dela: leta 1858 so bile v Slovenskem glasniku objavljene tri njegove povesti: Spomini, Tilka in Jeprski učitelj, za katere slovenska literarna zgodovina meni, da je v njih pisatelj pokazal nadvse zanimiv pripovedniški dar in da bi (zlasti pri Jeprškem učitelju)

ob večji razgledanosti po književnosti utegnil, kakor je dokazati prav s temi tremi spisi, postati utemeljitelj slovenskega realizma.

Zagreb

- 17.50 Videostrani
- 18.15 Junaški rod
- 18.45 Mali, veliki svet
- 20.00 Politični magazin
- 21.05 Erogena zona humoristična serija

Koper

- 14.00 in 17.00 Odprta meja

Danes bodo v oddaji ODPRTA MEJA tudi naslednje vesti:

- REPENTABOR - Razstava Guštin in poletne prireditve
- TRST - Problem handicapiranih OPČINE - Razstava mizarskih izdelkov
- GORICA - Rešeno vprašanje SAFOG DOBERDOB - Odbojarski turnir

- 17.30 Poročila
- 17.35 YU made music
- 18.00 Ugrabitev - serijski film
- 19.30 TV D - Stičišče
- 19.50 Vtisi z Japonske dokumentarna oddaja
- 20.20 Lovec - serijski film
- 21.20 Turistični vodič
- 21.30 TV D - Vse danes
- 21.40 Besede in glasba - oddaja v živo

ZASEBNE POSTAJE
CANALE 5

- 8.30 Alice - TV film
- 9.00 Una vita da vivere - nadalj.
- 10.00 Butterfly americana - filmska komedija
- 12.00 I Jefferson - TV film
- 12.25 Lou Grant - TV film
- 13.25 Sentieri - nadaljevanka
- 14.25 General Hospital - TV film
- 15.25 Una vita da vivere - nadalj.
- 16.50 Hazzard - TV film
- 18.00 Tarzan - TV film
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 Festivalbar - Deejay star spektakel
- 23.00 TV film
- 23.30 Šport

RETEQUATTRO

- 9.00 Risanke
- 10.00 Magia - TV novela
- 10.30 Fantasilandia - TV film
- 11.30 Tre cuori in affitto - TV film
- 12.00 Il magico mondo di Gigi risanke
- 12.30 Star blazers - risanke
- 13.00 Prontovideo
- 13.30 Fiore selvaggio - TV novela
- 14.15 Magia - TV novela
- 15.00 I predatori dell'idolo d'oro TV film
- 17.00 Il magico mondo di Gigi risanke
- 17.30 Blue Noha - risanke
- 18.00 Truck driver - TV film
- 19.00 Tre cuori in affitto - TV film
- 19.30 Chips - TV film
- 20.30 Charlie's Angels - TV film
- 21.30 Il delitto perfetto - film
- Igra: Grace Kelly
- 23.30 Nonsolomoda - rubrika
- 24.00 Moses Wine detective - film
- 2.00 Šport

ITALIA 1

- 8.30 La grande vallata - TV film
- 9.30 Dollari che scottano - film
- 11.30 Maude - TV film

RADIO
RADIO TRST A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Mozaik. Rekreativna, koristni nasveti, bolj ali manj literarni sestavki in pisarem spletu glasbenozabavnih melodij in pesmi; 8.20 Turizem; 8.45 Konjiček za vsakogar; 9.10 Zdravniški nasveti; 9.40 Črtica; 10.10 Koncert; 11.30 - 13.00 O-poldanski zbornik: Zapiski na robu; 12.00 Roman v nadaljevanjih: Ivan Tavčar: »Izza kongresa« - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Sprehodi po tržaških predmestjih: (9) »Kolonkovec« od mladinskih do povojnih družtev; 16.00 Natačaji slovenskih pevkv v začetku stoletja - vmes: Glasbeni listi; 17.10 Klasični album: Wolfgang Amadeus Mozart: Impresarij, KV 486; Serenada št. 10 v b duru za trinajst pihal, KV 361; 18.25 Glasbena priloga.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Jutrtranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP, Objave, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - danes na valu Radia Koper; med glasbo: 14.40 Zanimivosti, Pesem tedna Radia Koper; 15.15 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik, Objave, EP; 17.00 Radijska porota; 17.33 Glasbeni umetniki: Aldo Kumar; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Dober dan; 7.50 Gran premio; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Casadei sonora; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vtiljak; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 16.00 Jugoslavija - vse o počitnicah; 18.00 Bazar jugoslovanske glasbe; 18.45 Grisignana '84 - mesto mladim.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutrtranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 10.30 Pesem skozi čas; 11.00 Jacques il fatalista; 11.20 Fantastična 50. leta; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.15 Master - glasbena oddaja; 15.00 Radio I za vsakogar; 16.00 Il Paginone; 18.05 Radijska priredba; 19.15 Verska oddaja; 19.22 Audiobox; 20.00 L'ippocampo - komedija v treh dejanjih; 22.45 Glasbeni interval; 22.50 Iz parlamenta; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

7.30, 8.30, 11.30, 12.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutrtranja oddaja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Radijska priredba; 9.10 Vacanze premio; 10.30 Che vuoi?; 12.10 Deželni program; 15.00 Radiokronike; 15.42 Estate attenti; 19.50 Fiaba e folklore; 20.10 Radijski spektakel; 21.10 Canta uomo canta!; 22.20 Parlamentarna panorama; 22.40 Nočni program - jazz.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.00 Prometne informacije; 6.20 Rekreativna; 6.35 Vremenska napoved za pomorske; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za solarje; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Ali poznate; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Naš gost; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 Obvestila in zabavna glasba; 15.25 Minute za EP; 15.55 Obvestila in zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Radioteka; 18.30 Pianist Svatoslav Richter igra Variacije Ludwiga van Beethovna; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Minute z Ljubljanskim jazz ansamblom; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Poročila; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Večerina podoknica; 23.05 Literarni nokturno, Iz Ši-kinga; 23.15 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev; 00.05 - 4.30 Nočni program; 1.30 Informativna oddaja v nemščini in angleščini;

TELEPADOVA

- 14.00 Mama Linda - TV film
- 15.00 Gli emigranti - TV nadalj.
- 16.00 Peyton Place - TV film
- 17.00 Star Trek - TV film
- 18.00 Risanke
- 19.30 Mama Linda - TV film
- 20.20 Anche i ricchi piangono TV film
- 22.00 L'ombrellone d'oro
- 23.00 Lancer - TV film
- 24.00 L'uomo che capiva le donne film

TRIVENETA

- 15.00 I cavalieri del diavolo - film
- 16.30 TV film
- 17.30 Risanke
- 18.30 Kronos - TV film
- 19.30 The Outsiders - TV film
- 20.30 La lunga pista dei lupi - film
- 22.00 Dr. Wedmann - TV film
- 22.30 Rassegna di tappeti orientali

TELEFRIULI

- 15.45 La primula rossa del sud - film
- 17.15 Risanke
- 18.15 Cara a cara - TV film
- 20.00 L'ora di Hitchcock - TV film
- 21.30 C'è un posto per tutti filmska komedija
- 23.00 I diavoli della guerra - film

Parada bo 26. avgusta

Folkloristi iz mnogih držav v avgustu na goriškem festivalu

Folklorne skupine iz Avstrije, Bolgarije, Češkoslovaške, Grčije, Italije, Jugoslavije, Madžarske, Poljske, Portugalske, Romunije, Turčije in Velike Britanije bodo sodelovale na letošnjem folklorinem festivalu, ki bo v Gorici od 24. do 26. avgusta. Folklorna parada po mestnih ulicah bo že devetnajstič, natečaj folklornih skupin štirinajstič, mednarodni poveset o folklori pa trinajstič. Pobud-

nik festivala je društvo »Pro loco«, katerega predsednik dr. Sergio Piemonti, je včeraj na tiskovni konferenci obrazložil, kako bo potekal letošnji festival. Časnikarjem so govorili še goriški župan Scarano, prof. Pagura, ki bo vodil srečanje strokovnjakov ter prof. Boileau, ki sodeluje v pripravah tega srečanja. Letošnji nastopi v petek, v soboto in v nedeljo zvečer bodo na graj-

skem dvorišču, kjer so v teh dneh pričeli postavljati platneno streho. Denar zanjo so dobili iz goriškega sklada. Pod streho bo prostora za 760 ljudi, krst pod njo bo prav v dneh folklornega festivala.

V dvorani deželnih stanov bo v petek in soboto srečanje strokovnjakov iz raznih dežel. Letos se bodo posvetili proučevanju odnosov med folkloro in literaturo. Zato bodo tudi predstavili nek nov italijanski časopis in nove knjige ter gramofonske plošče. V našem primeru bosta zanimivi gramofonski plošči s knjigo o italijanski folklori v Istri, ki jo bodo predstavili za to priložnost.

V nedeljo, 26. avgusta pa bo po glavnih goriških ulicah, od spominskega parka do Travnika, folklorna parada. Na Travniku bo zaključni nastop folklornih skupin in godb. Opučili so torej Dolino Korca.

Goriški folklori festival uživa v inozemstvu precej ugleda, saj tu ocenjujejo pristnost narodnih noš in plesov ter pesmi, zato ne dajo skupine iz ene dežele pred skupino druge, kajti primerjave v tem oziru niso možne.

S tem da bodo predstave na grajskem dvorišču bodo prispevale k valorizaciji gradu in grajskega griča. Za to se še zlasti zavzema goriška občinska uprava. Finančno bodo folklorne prireditve podprle občina (ta bo tudi tiskala v svoji tiskarni ves dokumentarni material), dežela, pokrajina in banke. Začeli so nabirko tudi med trgovci in baje so že imeli precej uspeha.

»Burkaški misterij« v Gorici

Vprašanje kulturnih prireditev v poletnih mesecih je eno med tistimi, okoli katerih se mnogo razpravlja, manj pa se rešujejo. Večkrat se je namreč govorilo, kako obogatiti s kulturno vsebino poletne »šagre« naših društev, malokrat pa je spored kakega poletnega praznika imel primeren kulturni prizvok.

Da bi vsaj delno odpravila to praznino je Zveza slovenskih kulturnih društev poskrbela za letošnje poletje nekaj novega: gledališče na odprtem, gledališče primerno za vsak kraj, tudi za domače dvorišče. Tako je nastala skupina pri ZSKD, ki je v nekaj mesecih naštudiralala delo priznanega italijanskega avtorja in gledališčnika Daria Foja »Burkaški misterij« (Mistero Buffo), ki ga je v krasnem narečju z velikim uspehom prvič predstavila prejšnji teden v BARKOVLJAH.

Profesionalni in amaterski gledališčniki so v režiji Sergija Verča pričarali občinstvu navdne uspešno delo, ki je zaradi svoje tematike in načina podajanja vzbudilo veliko zanimanja med občinstvom, predvsem pa smeha.

Burkaški misterij bo ZSKD ponudila tudi goriškemu občinstvu. Predstava bo namreč na sporedu v torek, 17. julija, ob 21. uri na dvorišču Dijaškega doma. Obeta se nam torej prijeten večer ob smehu in v hladu.

R. P.

Kulturno poletje v Ronkah

Ronška občina je pripravila tudi letos, v sodelovanju z Javnim večnamenskimi kulturnim središčem, spored poletnih prireditev v znamenju glasbe in filma, ki bo potekal cel julij.

Glasbeni del se je začel že v soboto zvečer s koncertom ronškega pevskega zbora Vo. Julia. Isti večer bi moral nastopiti tudi mandolinistični ansambel iz Tržica G. Verdi, ki pa ni izvedel svojega programa zaradi premočnega vetra. Vsi koncerti in filmi se pač predvajajo na prostem, v poletnem vrtu Excelsior, od 21.00 dalje.

Tudi filmski spored je že stekel in sicer v torek, 10. julija s filmom »Ratataplant«, italijanskega mladega komika Maurizia Nichettija. Danes, 12. julija, pa bo na vrsti najnovejši Morettijev film »Bianca« (1984), kjer igra v glavnih vlogah sam režiser in Laura Morante. Ne bi dalje predstavljali tega ekscentričnega in narcisoidnega predstavnika italijanskega filma »post '68«, saj ga predvsem mlada publika dobro pozna. Povejmo le to, da je to njegovo do sedaj najbolj zrelo in privlačno delo, izvirna in čudaška zmes komedije, metafizičnega in »detektivskega« razmišljanja o sebi in drugih.

Naslednji teden so najavljeni, v torek, 17. julija Raffertijev Atomic Café, »Jedrski kavas«, ki je dobro znana goriški publiki; v četrtek, 19. julija Fellinijev film za TV Prova d'orchestra (Vaja orkestra). In še naprej, v ponedeljek, 23. julija, Bizzottov risani film Allegro non troppo in v sredo, 25. julija absolutna noviteta s Canneskega festivala, Bellocchiov Enrico IV (Henrik IV) s Claudio Cardinale in Marcellom Mastroiannijem. Kulturno poletje se bo zaključilo v petek, 27. julija, z nastopom zbora in godbe na pihala G. Verdi iz Ronk.

DAVORIN DEVETAK

Za ladjedelnico v Tržiču

Nekaj tisoč delavcev tržiške ladjedelnice in tudi nekaterih drugih tovarn v Tržiču, na Goriškem in v deželi, je včeraj zjutraj manifestiralo v Tržiču za ohranitev delovnih mest v ladjedelnici. Govoril je sindikalni funkcionar Monselio. Prisotna so bila tudi zastopstva občin tržiškega okoliša. Poudarjeno je bilo, da nočejo biti zahteve tržiškega in tržiškega delavstva uperjene proti delavcem drugih dežel, še zlasti Ligurije in Kampanije, kjer se ubadajo s podobnimi problemi. Delavski shodi so bili včeraj tudi v Genovi in v Neaplju.

Shod socialistov o gospodarstvu

V mali dvorani Mestnega gledališča v Krminu bo drevi ob 18. uri pokrajinsko srečanje upraviteljev socialis-

tične stranke. Govor bo o gospodarski problematiki na Goriškem. Govorili bodo podpredsednik družbe Friulia, prof. Vladimir Nanut, deželna odbornika Piero Zanfagnini in Gioachino Francescuti ter pokrajinski tajnik PSI Luigi Blasić.

Rajonski sveti

Rajonski sveti v goriški občini bodo imeli v teh dneh precej sestan- kov. Prejšnji teden sta sveta v Podgori in Strazicah razpravljala o novem jezcu čez Sočo. Jutri, v petek, bosta sestanka svetov za Podgoro in svetogorsko četrt. Na obeh bodo razpravljali o obračunu in načrtu sredstev za kulturne prireditve. V ponedeljek bodo o istem vprašanju in tudi o zdravstvu govorili na seji rajonskega sveta za mestno središče, v torek pa bodo v Ločniku govorili o javnih delih.

Mature so se zaključile tudi za dijake Trgovske šole

Mature so za dijake, ki letos zapuščajo slovenske višje srednje šole v Gorici, že zaključeno poglavje. Včeraj so se z zrelostno preizkušnjo spoprijeli še zadnji maturanti Trgovskega zavoda »Ivan Cankar«, medtem ko so njihovi vrstniki z liceja in učiteljska že dan prej dokončno pospravili srednješolske učbenike.

Ko smo včeraj zjutraj stopili v zapuščenico poslopja Trgovske šole, se nam je zazdelo, da smo prišli v napačen kraj. Nikjer žive duše, razen zaskrbljenega maturanta, ki je očitno čakal, kdaj bo prišla njegova ura. Ta nam je pokazal razred, v katerem je njegov sošolec že opravil večji del te zaključne nadloge. Šele kasneje se je šola nekoliko razživila, ko so prišli še ostali včerajšnji kandidati, nekateri sošolci iz solidarnosti ali iz gole radovednosti. Poleg seveda pisca pričujoče kronike, ki je med zaskrbljenimi maturanti stikal kot šakal med ruševinami po potresu. Sicer pa njegov namen ni bil dodajati soli na rane, ki so jih odprle naloge in izpraševanja.

Zato bo zamočjal ime dijaka, ki se je izkazal kot velik mojster v plezanju po stekleni steni, kot se temu pravi, ko ga je profesorica dobre pol ure zaman silila, da bi od njega kaj izvedela o tem ali onem slovenskem avtorju. Literatura gotovo ni njegovo

največje veselje, zato pa mu je šlo precej bolje, ko je pri upravnih znanosti z zadostno mero gotovosti in jasnosti povedal vse, kar je vedel o vknjiževanju v podjetjih. Ta del izpita je bil dober, malo manj pa naloge, kjer je pri pravi imel nekaj težav z izrazoslovjem.

Bolje so se v literaturi izkazali nekateri drugi dijaki. To velja tako za slovenščino kot italijanščino. Eden od kandidatov je namreč obravnaval italijanski neorealizem in pri tem po-

udaril pomen tega povojnega toka, ne samo v literaturi, ampak tudi in predvsem v kinematografiji. Pogovor je tako stekel od De Sice in Rossellinija do Vittorinija in Siloneja.

Pri slovenščini je pozornost padla na obdobje moderne, pa tudi na sodobno literaturo, od pesnikov, ki so izdali znano zbirko »Pesmi štirih«, do Zajca in Šalamunove avangarde. Nekateri dijaki, ki so sledili izpitu, so se sicer spogledovali, češ, da zahtevajo toliko podrobnosti o tem in onem pe-

sniku. Povedati pa je treba, da se je njihov sošolec kar dobro izmazal.

Tudi pri zemljepisju je bil ta dijak dovolj zbran, morda še preveč. Ko je zatopljeno strmel v atlas, je pod točo vprašanj o monsunih, rastlinskih pasovih, ribolovu na japonskem in trop- skem podnebbju, skoraj podzavestno dejal: »Malo počakaj«. Tikanje je nekoliko užalilo prizadeto profesorico, spravilo v smeh polovico komisije, dijaka pa prisililo, da se je takoj popravi: »Oprostite, mislim sem reči počakajte«.

Taki in podobni dogodki, kot na primer očitek profesorju, da kar telovadi, ko je z mahanjem rok skušal prepričati negotovega dijaka, da je pojem planota nekoliko drugačen od pojma ravnina, so po svoje malce razžvele in psihološko razbremenile vdušje v razredu in tudi na hodniku. Tu so dijaki, ki so komaj zaključili izpit, sami pri sebi sestavljali inventar uspešnih in manj uspešnih odgovorov, kake manjše zadrege, pa tudi gladko premoščenih ovir. Drugi kandidati, ki so še čakali, da jih pokličejo pred komisijo, so na prve gledali malce nevoščljivo in morda na tihem želeli, da bi ta izkušnja bila že za njimi.

No, sedaj je matura že delček preteklosti, čeprav do objave izidov ne bo še prav konca vseh skrbi.

Za okrepitev splošne bolnišnice

Na sedežu Rdečega križa v Gorici je bila v torek ustanovna seja mestnega odbora za ohranitev in ojačenje goriške splošne bolnišnice. Za kaj gre? Kot je povedal eden od glavnih pobudnikov tega odbora, je vsem na dlani, da goriška bolnišnica ne deluje, kot bi morala. Gre za pomanjkanje sredstev in določenih specialističnih aparaturo, manjkajo nekateri oddelki, ki bi bili potrebni, manjkajo celo primarni v nekaterih obstoječih oddelkih. Poleg tega je še dosti drugih manjših problemov, ki že leta in leta čakajo na rešitev.

V splošnem načrtu o reorganizaciji zdravstvene oskrbe naj bi prišlo do zaprtja bolnišnic v Gradežu in Krminu, oziroma do njihove drugačne vloge. Nima smisla imeti dvojnikov v majhni pokrajini, kot je naša: dolo-

čene službe in oddelki morajo — ne samo zaradi ekonomičnosti, ampak tudi za njihovo boljše delovanje — biti osredotočeni v Gorici, druge bolnišnice pa lahko imajo nekatere specialistične oddelke. Zato pa mora goriška splošna bolnišnica postati res pokrajinska, tako kot na primer ona v Vidmu ali Trstu. Opremiti se mora s sodobnimi tehničnimi pripomočki, ki bodo omogočali odprtje novih oddelkov in tako zaustavili beg goriških bolnikov v druge kraje.

To je načrt odbora, ki ga doslej sestavljajo posamezniki in predstavniki organizacij kot Zeleni in Rdeči križ, pionirji prve pomoči, krvodajalci ter druge humanitarne organizacije. Na seji so bili prisotni tudi goriški župan, predsedniki številnih rajonskih svetov, zdravniki splošne bolnišnice. Pobudniki odbora želijo pozvati prebivalstvo, naj se strne okrog svoje bolnišnice in naj na primer z nabitralno akcijo dokaže, da se nekaj lahko takoj naredi, kljub proračunskim in drugim stiskam krajevnega zdravstvene enote.

Nekateri so sicer ugotavljali, da tu di če bi vsak Goričan prispeval po 10 tisoč lir (kar bi znašalo 400 milijonov), bi to bila le kapljica srpičo morja potreb. Drugi pa so menili, da

bi to le bil konkretni korak, ki bi skupaj z drugimi finančnimi sredstvi omogočil nabavo, vzemimo aparaturo za tac pregledne. Med drugim nvočni bolnišnica s takšnimi pogledi kar precej denarja in bi se aparaturo v zelo kratkem času amortizirala. Nekateri so s tem v zvezi ugotovili, da si nova bolnišnica »Usmiljenih bratov« navablja sodobne aparature, vendar samo za najbolj rentabilne oddelke. Visoko pasivni posegi pa bi ostali v breme splošni bolnišnici in seveda družbi.

Praznik Unità in Delo

V Katarinjevi ulici se prične drevi festival komunističnih listov Unità in Delo. Trajal bo do ponedeljka. Vsak večer imajo na sporedu ples, v nedeljo ob 21.30 pa tudi politični pozdrav.

čestitke

Danes praznuje 18. rojstni dan VLASTA JARC iz Doberdoba. Starši in brat Marko ji voščijo vse najboljše.

V Sovodnjah merjasec na ražnju

Sovodnjski lovci so se spet izkazali. Tokrat so v goščavi nad Rubijami ubili merjasca. Tega bodo pekli na ražnju v soboto zvečer na igrišču pri Kulturnem domu. Vabijo Sovodnjence, tako lovce kot njihove prijatelje, da pridejo v soboto zvečer na priveditveni prostor na pokušno pečenega merjasca.

Otroška kolonija v Comegliansu

Slovenska Vincencijeva konferenca je priredila počitniško kolonijo za otroke v Comegliansu v Karniji. Prva izmena je odšla 6. julija, otroci se bodo vrnili konec meseca. 30. julija bo šla na pot druga izmena, ki bo tam ostala do 23. avgusta. Prostim je še nekaj mest. V Gorici vpisujejo v upravi Katoliškega glasa na Placuti v dopoldanskem času, v podeželskih občinah pa na županstvih. Vodstvo konference priporoča čimhitrejši vpis.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Villa S. Giusto, Korzo Italia 242, tel. 83538.

razna obvestila

Državni tehnični zavod »žiga Zois«, sekcija za zunanjo trgovino, obvešča, da je tajništvo odprto ob sredah in sobotah od 9. do 12. ure.

Gospodarska zadruga Vrh sklicuje drevi, 12. t.m., sejo odbora v gostilni pri Lovcu s pričetkom ob 20.30.

Goriški šolski skrbnik obvešča, da bodo danes v Tržiču in v Gorici izobesili nove začasne lestvice za poučevanje na višjih srednjih šolah v šolskih letih 1984-85 in 1985-86. Morebitne pritožbe je treba vložiti v petih dneh od objave lestvic.

izleti

Slovensko planinsko društvo priredi 21. in 22. t.m. izlet v Karnijo z vzponom na Monte Zermula in Reisskofel (na Koroškem). Prevoz z lastnimi sredstvi, izlet vodi Ivo Berdon. Oba vrhova sta vključena v Pot prijateljstva.

Slovensko planinsko društvo priredi 27., 28. in 29. julija tradicionalni večdnevni izlet v pogorje Ortler. Predvidena sta vzpona na Monte Gavina in Corno dei Tre Signori. Vzpona nista zahtevna. Izlet vodi Vlado Klemš. Zaradi boljše organizacije, je priporočljivo, da udeleženci pravočasno sporočijo svojo namero.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Le sexy infermiere del 407. battaglione«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO Zaprti.

VERDI 20.00—22.00 »Amore tossico«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprti.

PRINCIPE 18.00—22.00 »Porno, coppie n. 2«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Skrivnost grobnice Hinohara«. Japonski avanturistični film.

20.30 »Skrivnost indijanskega zlata«.

SVOBODA Danes zaprti.

DESKLE 19.30 »Ali je pilot v letalu?«.

Ameriška komedija.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Alla Salute, Ulica C. Cosulich, tel. 72480.

POGREBI

10.30 Giuliana Lakovič por. Bolčina iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče; 12.00 Bruno Bressan iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločnik.

OBVESTILO

Vse naročnike, ki želijo, da jim pošiljamo Primorski dnevnik na kraj počitnic, prosimo, da nam novi naslov posredujejo vsaj pet dni pred odhodom.

Uprava Primorskega dnevnika

Primer zagovora, ki so ga odkrili v neki skrinji pri Banih

Pri ljudski medicini sta imeli včasih glavno besedo vraževerje in magija

KRISTINA KOVAČIČ

Zdravljenje in negovanje bolnikov je tako staro kot samo človeštvo, saj so se že primitivni narodi posluževali zdravilnih rastlin in zelišč v boju proti boleznim. Pridobljena spoznanja so se prenašala iz roda v rod in v mnogih primerih zasledimo v njih magične elemente. Tako zdravljenje, v katerem se stvarno poznavanje telesa in bolezni prepleta s čarobnim verovanjem, imenujemo ljudsko zdravljenje.

Ljudsko medicino je spremljala vera in magija, zato je bilo zdravlilo samo po sebi učinkovito bolj v tem, da je bilo zoprn zlem duhovom, ki so človeka »obsedli« in povzročali bolečine, trpljenje in bolezni, kakor v svojem dobrodejnem učinku na telo.

V večini starodavnih načinov zdravljenja sta igrali glavno vlogo daritev in molitev. Zdravniška umetnost je temeljila torej na čarovnikovih »ustnih« in »ročnih obredih«. Vse kaže, da se in način zdravljenja z mističnimi in iracionalnimi osnovami ohranili do danes.

Najstarejša tehnika je po vsej verjetnosti zdravljenje z besedo ali zagovorom. Verovanje v čarobno in zdravilno moč besede je značilno tudi za našo kulturo in je v njej tudi zelo zakoreninjeno. Primer zagovora je zapisal leta 1890 v Gorjah pri Bledu Ivan Kunšič in sodi med najstarejša tovrstna besedila v slovenscini, saj po mnenju poznavalcev izvira še iz predkrišćanske dobe in je soroden z izročilom stare Indije. Zanimivo je, da so zdravili z zagovori le posamezniki obeh spolov, v glavnem starejši, ki so za taka opravila imeli posebno nagnjenje. Navedemo vam že omenjen zagovor, ki je služil za zdravljenje oteklin:

Zagovor zoper otok

Wotok, pojdi
raz mozg na kost, // raz kost na meso,
raz meso na dlako, // raz dlako na
zelzno trato.
Tam pojdi // devet komolcev (wbok)
na tla.

Naslovna stran knjige iz leta 1659

Zagovorov je bilo več vrst in za različne bolezni. Nekateri so v teku stoletij šli v pozabo, drugi pa so se ohranili vse do današnjih dni. Poznamo zagovore proti izvinu, strupu živali, opeklanam, zobobolu in še mnogim drugim.

Hudič ugrablja otroka pred očmi staršev (iz 15. stol.)

Kriščanstvo zagovorov ni pregnalo, pač pa jih samo preobleklo in jim dalo svoj pečat, oblika in predmet pa sta ostala nespremenjena, kot lahko opazimo v naslednjem primeru, ki je sličen prejšnjemu, vendar daljši.

Za vred

Ti hudič vred, jez tebe zagovorim moraš iti iz tega človeka. Iz te kosti v to meso, iz mesa v to kožo in v dlako, iz te dlake v travo, iz trave v gozd na to drevo, iz tega dreva v listje iz listja v tisti kraj kamor nobeden krst ne zajde. Tam je tvoj vred in tvoje prebivališče za počitek na večne čase. Nato se moli en očenaš in češčeno marijo na čast 5 ran Jezusovih.

Opomin: Kadar se izgovarja treba srčno moliti in v Boga zaupati. Vse zagovore se mora trikrat opraviti in sicer kadar sonce vzhaja in zahaja. Ta zagovor je bil shranjen v stari

skrinji pri Banih. Prepisan je bil na list, na katerem je bila označena letnica 1950. To nam dokazuje, da so se ljudje sami zdravili in verovali v čarobno moč besede še do nedavnega.

Besede, ki sestavljajo zagovore niso slučajne ali improvizirane, ampak so oblikovane za magične namene.

Zagovori so bili sestavljeni v verzih in včasih so imeli tudi kako asonanco, kar nam dokazuje, da so jih nekaj tudi peli. Po vsej verjetnosti so bili naši poganski zagovori združeni s kakimi drugimi dejanji in posebnimi ceremonijami. Tako so vrachi ali ljudski zdravniki uporabili celo vrsto magičnih sredstev in obredov kot so dotik in prenos, sežiganje, umivanje in pretikanje skozi naravno ali umetno odprtino.

V tem krajšem sestavku smo vam želeli prikazati le del sveta, ki smo ga do sedaj vse preveč podcenjevali in zanemarjali in s katerim je prepojena vsa naša kultura.

Poletni tečaji na beneški grafični šoli

Mednarodna grafična šola v Benetkah, ki letos že štirinajstič odpira svoja vrata, je za dva poletna meseca pripravila nekaj kakovostnih in zanimivih grafičnih tečajev.

Konec julija se bosta zaključila tečaja serigrafije, ki ga vodi Daniel Burgin z umetnostne akademije v Mulhousu, in tehnike globokega tiska, pod vodstvom Nicola Seneja.

Od 1. do 18. avgusta bo potekal tečaj litografije pod vodstvom Roberta Simona, prav tako z akademije v Mulhousu, medtem ko bo Riccardo Licata s pariške akademije umetnosti v istem času vodil tečaj o eksperimentalnih tehnikah globokega tiska.

Za morebitne informacije o vpisu na tečaje se lahko obrnete na naslov: Scuola internazionale di Grafica, Benetke, S. Croce 2213, tel. 041/21950.

Prispevajte za

Dijaško matico

Kako si trije mladi arhitekti zamišljajo obnovo in ureditev Tabra na Repentabru

NEVA LUKEŠ

Ko smo v naši torkovi številki poročali o začetku »Poletnih prireditvev 84« v Repnu v repentabruški občini, katerih organizator sta domače KD »Kraški dom« in Društvo zamejskih likovnikov, in ki potekajo pod pokroviteljstvom domače občinske uprave ter Kraške gorske skupnosti smo bežno omenili tudi tri mlade arhitekta, ki so ob otvoritvi dveh lepih in zanimivih razstav — razstave slik, keramik, tapiserij in kipov 13 članov DZL in pa razstave fotografij Saška Ote, spregovorili tudi o svojih predlogih za obnovitev Tabra, to je tistega dela Repentabra, kjer stoji cerkev in stavbe v njeni bližini. Trije arhitekti, Rosana Petaros, Patrizia Magnani in Miloš Jugovič, ki so tudi člani DZL, so vsak s svojega zornega kota, obravnavali ta problem, ki ni važen in pomemben samo za repentabruško občino in njeno prebivalstvo, temveč za vso slovensko skupnost, saj pomeni že sam obstoj Tabra potrdilo o prisotnosti slovenskega življenja na tem področju še v časih, ko so Turki vdirali tudi na to področje, pa še o časih kmečkih puntov itd.

Teško je bilo v kroniko sobotnega večera vključiti tudi vsebino njihovih posegov. Tako smo se dogovorili, da jih bomo v našem dnevniku posebej objavili.

Po odprtju razstave in končani prireditvi pa smo se z mladimi arhitekti (Rosano in Patrizio že dobro poznamo, saj sta izdelala načrt za spomenik padlim borcem od Sv. Ane, s Kolonkovca in iz Škednja, ki ga je posebna komisija izbrala kot najboljšega in najbolj odgovarjajočega temu, kar bi moral spomenik pred tržaškimi pokopališčem izpovedovati in pomeniti) zapletli v razgovor, v katerem nas je

seveda najbolj zanimalo to, kaj bi moral obnovljeni Tabor pomeniti sedanjim, pa tudi bodočim rodovom.

»Prav ste povedali, ko ste rekli, da gre za spomenik. Celoten repentabruški kompleks, skupno s cerkvijo in stavbami v njeni bližini, mora pričati o naši prisotnosti na tem področju.« nam je dejala Rosana. »Sama ga gledam kot del te prekrasne pokrajine in kot del naše zgodovine. Ne bi pa hotela, da nam ostaja le kot nekakšna iluzija, kot sanje preteklosti, temveč ga želim videti vključeno v današnjo stvarnost, živega — prostor torej, kjer bi se lahko odvijale tudi naše kulturne prireditve in druga takšna srečanja. Le na ta način lahko, po mojem, vrnemo celotnemu kompleksu njegov pomen in življenje.«

Načrti so lepi, želje še lepše. Pa se bo lahko kaj od tega tudi uresničilo, smo vprašali Patrizio.

»Mi upamo, da se bodo lahko načrti o takšni obnovitvi Tabra uresničili. Repentabor ima možnosti, da postane v bližini prihodnosti pomembna kulturna točka. Kmečka ohceta in vse prireditve ob tem prazniku, so že marsikaj v tej smeri naredile, sedaj bi bilo treba s primerno obnovo Tabra tudi ta kompleks vključiti v celotno stvarnost občine, ker bo le tako lahko pravilno zaživel in postal tisto, kar si vsi želimo. Mi delamo na tem, da bi se tak načrt uresničil. V bistvu gre pravzaprav za obnovo neke že opravljene, oziroma vsaj začete obnove, pri kateri je bilo storjenih tudi več napak. Morda pa bi lahko tudi naša beseda kaj pomagala, da bi vprašanje pravilno postavili in rešili.«

Miloš Jugovič je svoj poseg opremil z raznimi zgodovinskimi podatki, od tistih daljših časov, ko so vdiral Turki v naše kraje in ko so tabri pomenili za prebivalstvo pribežališče.

»Seveda danes tega pomena ti kompleksni nima-

Od leve Patrizia Magnani, Rosana Petaros in Miloš Jugovič

jo več, dobiti pa morajo drug pomen, nič manj važen in pomemben za nas in našo zgodovino ter naš obstoj.«

Pa boste imeli lahko kaj besed pri uresničevanju teh načrtov. So bili napravljeni morda kakšni načrtaji za razne načrte?

»Na žalost ni bilo takega natečaja, kar pa bi bilo zelo koristno, saj bi se tako izmenjala različna stališča različna mnenja, kar bi bilo za pravilno rešitev obnove brez dvoma zelo koristno.«

Pa ste optimisti, da bo obnovitev Tabra, kljub vsemu stekla tako, da bo v skladu z željami in potrebami vsega prebivalstva in tudi vas mladih arhitektov?

»Seveda sem optimist, drugače bi bilo težko delati, ali sploh kaj načrtovati.«

ZONE SVETINA

Med nebom in peklom

191.

»Kaj hočete reči? Me pripravljate na najhujše?«

»Moram vas pripravljati tudi na to, da vas ne bi preveč prizadelo. Že v začetku je bilo upanja malo.«

»Pa vendar ste mi ga dali.«

»Moja dolžnost je bila, da vam ga dam in vzamem.«

»Ste morda zvedeli kaj določenega ali me samo plašite. Pomislite, da človek najtežje živi v negotovosti...«

»Seveda, rad vam verjamem. Saj je vse moje življenje ena sama negotovost.«

»Vi ste močan človek, ki zlahka prenese tudi najhujša presenečenja.«

»Ne vedno, draga moja, vsi smo ranljivi, vsak po svoje. A tudi vi morate biti močni. Spijte konjak, potem vam bom povedal nekaj bolj določenega.«

Nalil je dve čaši. On je spil v duško, ona pa je čašo nekajkrat odložila, dokler ni bila prazna.

»Zdaj vam bom zastavil vprašanje teoretičnega pomena, zato se ne vznemirite. Kaj bi napravili, če bi vas vaš Fulvio pustil in odšel z drugo?«

»To je nemogoče, gospod Losanna!«

»Vse je mogoče, tudi to se vsak dan dogaja, moški zapuščajo ženske in ženske zapuščajo moške, v bistvu to ni nič tragičnega ob preobilju na svetu.«

»To me ne bi ubilo, čeprav ga neskončno ljubim in sem svojo usodo navezala nanj.«

»No, to se sliši bolje. Zgodilo se je prav tisto, kar ste najmanj pričakovali.«

»Kaj se je zgodilo? Ne mučite me!« je dejala z zamolklim glasom in po licih so ji zdrsele solze, roke so se ji začele tresti, iz njegovih sivih oči je brala nesrečo.

Prijel jo je za roke in rekel:

»Fulvio se ne bo nikoli več vrnil.«

»Ne razumem vas, so ga kam odpeljali?«

»Fulvio je mrtev, vsi trije ujetniki so mrtvi, sinoči sem dobil poročilo od očividca. Umrli so hrabro kot vojaki.«

Dekle ga je pogledalo z begotnimi očmi. Svet, ki se je bil v njej že razkopal, se je sesul. Nemočna je zajokala in se začela tresti.

Losanna je stopil k njej. Dvignil jo je v naročje in jo nesel v kot na divan. Sedel je k njej in jo skušal umiriti. Položil ji je roko na čelo; z robcem ji je otrl solze, jo pobožal po životu in rekel:

»To sva vedela midva oba — danes je samo potrjeno. S tem trenutkom se vaše življenje začne znova.«

V žalosti in trpljenju se mu je zazdela neskončno lepa. Začel jo je nežno ljubkovati po vsem telesu, z nenavadno strastjo, kot bi od dne, ko jo je prvič videl, čakal samo na ta trenutek.

V nenadni praznoti, osamljenosti in tesnobi se je oprijela njegovih rok kot brodolomka, ki se potaplja. Raznežil se je, ji s poljubi popil solze in jo prižl k sebi. Spomin na doživljanje z učiteljico Evelino mu je dal poguma. Pri čustvovanju ženske odpove vsaka logika, tu je vse mogoče in nič mogoče. Začutil je njene roke na tilniku, z vso močjo ga je prižela k sebi, kot bi ga od nekdanj ljubila. Poljubovala ga je nežno in strastno. Ženske so nerazumljiva bitja...

Počasi jo je razgalil, pripravljen, da odneha, brž ko bi začutil upiranje. Upiranja ni bilo, vlekla ga je nase, kot bi ga vlekla v vse bolj globoko in toplo vodo. Njene oči so dobivale izraz, ki mu ni bil poznan — to je bilo morje pred nevihto, velik spokojen gozd, neskončnost neba. Ko se je spojil z njo, je tiho kriknila. Izgubljal se je v spirali sunkovitega gibanja. »Moj bog, kakšna ženska,« je rekel sam pri sebi. Ženska, kakršne ni imel nikoli. V primerjavi z njo se je njegova Lora obnašala kot slabo plačana cipa. Njen vročinski val ga je odnašal kot veter kosmiče regratovih cvetov. Prepustil se je njenemu ritmu. Brez pomisleka je izbrizgal vanjo tisto, kar Fulvio ni uspelo zaradi časa, ki mu je bil prekratko odmerjen.

»Kaj sva napravila?« je dejala prestrašeno, ko ji

je pamet začela delovati znova. Vendar se ga je še vedno oklepala z rokami.

»Kaj? Jaz sem napravil samo to, kar ste si vi sami želeli. Pravijo, da je hipna čutna ljubezen najmočnejše zdravilo, ki prežene vsako žalost.«

»Oprostite mi, izgubila sem se, povsem me je odneslo, mislila sem, da se ljubiva s Fulviom.«

»Vsakdo misli, kar hoče, važen je samo učinek. Ta je bil dober. V življenju so stvari, ki minejo za vedno, nato je treba začeti znova.«

»Imate prav. Vedno znova me presenečate s svojo logiko.«

»Vi pa mene s svojo.«

Potem je vstala in izrazila željo, da bi se osvežila s hladno vodo.

Najprej je obema natočil konjaka. Popila sta ga na veselje prihodnjih dni. Skupaj sta gola odšla pod prho. Hladni curki so ju vrnili v resničnost. Oba sta molčala. On jo je samo gledal in mislil, da se je prebudil iz sanj.

Pri vratih mu je ob slovesu dejala:

»Ne zamerite mi.«

»Vi ne zamerite meni, pravzaprav pa nima kdo komu zameriti ali odpustiti! Anita, zapomnite si: kar nihče ne ve, se ni zgodilo!«

»Če dovolite, bom še prišla, ko bom v težavah.« Nasmehnil se ji je:

»Vam so moja vrata vedno odprta.«

Ko je odšla, je zaprl zavese, zahajajoče sonce je planilo v sobo. Odprl je okna na stežaj, globoko je vdihnil vonj po soli. Samozadovoljno se je prestopil in rekel:

»Vse, kar je slabo, je za nekaj dobro. Če Maslovi ne bi bili prevetrili teh panikarskih vojakov, mi ne bi bilo nikdar v življenju dano spoznati te čudovite ženske.«

XV.

Brata Pavle in Jože se kot talca v ujetništvu skvadristov, ki so imeli postojanko v šoli njune domače vasi, nista počutila dobro. Ko so ju pripeljali od sorodnikov, kamor sta se bila zatekla po požigu domačije, ju je poveljnik skvadristov poklical v pisarno in jima rekel:

Kolesarska dirka po Franciji

Barteanu še vedno solidno v vodstvu

RODEZ — Ekpa Renault je z večrajšjo zmago Mantheoura dosegla že šesti etapni uspeh na letošnjem »toursu«. Mantheour je v zaključnem sprintu prehitel rojaka Gardeja in Danca Andersena, s katerima je prišel na cilj skoraj sedem minut pred glavnino.

Tudi po tej trinajsti etapi se vrstni red na vrhu skupne lestvice ni spremenil. Francoz Barteanu je še vedno solidno v vodstvu pred Le Guilloum in Fignonom, Hinault pa je peti.

Mantheour je skupaj z Andersenom in Gardejem poskusil srečo že po 117 km poti. Na dolgi vzpetini v bližini Rodeza ju je sicer skušal presenetiti, vendar ga je Garde pri spuščanju kmalu dohitel, dva kilometra pred ciljem pa se jima je znova pridružil še Andersen. Na cilju je imel še največ moči Mantheour. Glavniša, v kateri sta bila tudi Italijana

Leali in Visentini, je prišla, kot smo omenili, s precejšnjo zamudo, pri zaključnem sprintu pa je bil najhitrejši Irec Kelly.

Vrstni red
1. Mantheour (Fr.), ki je 220,5 km od Blagnaca do Rodeza prevozil v 6.03'23" s povprečno hitrostjo 36,407 km na uro; 2. Garde (Fr.) po 1'; 3. Andersen (Dan.) po 2'; 4. Kelly (Ir.) po 6'52"; 5. Hoste (Bel.); 6. Vanderaerden (Bel.); 7. Van Den Brande (Bel.); 8. Bonnet (Fr.); 9. Van Vliet (Niz.); 10. Hinault (Fr.); 11. Vallet (Fr.); 12. Anderson (Av.); 13. Nulens (Bel.); 14. Prieto (Šp.); 15. Leali (It.); 16. Laurent (Fr.); 17. Bourreau (Fr.); 18. Delgado (Šp.); 19. Visentini (It.); 20. Echave (Šp.) vsi v istem času.

Skupna lestvica
1. Barteanu (Fr.) 60.27'39"; 2. Le Guilloux (Fr.) po 8'07"; 3. Fignon

(Fr.) 10'25"; 4. Veldscholten (Niz.) 12'28"; 5. Hinault (Fr.) 12'38"; 6. Anderson (Av.) 13'29"; 7. Mantheour (Fr.) 14'18"; 8. Lemond (ZDA) 14'23"; 9. Kelly (Ir.) 14'31"; 10. Delgado (Šp.) 14'37"; 11. Millar (VB) 14'47"; 12. Winnen (Niz.) 16'54"; 13. Arroyo (Šp.) 17'10"; 14. Madiot (Fr.) 17'34"; 15. Visentini (It.) 17'34"; 16. Nulens (Bel.) 18'22"; 17. Rutiman (Švi.) 18'25"; 18. Simon (Fr.) 19'01"; 19. Caritoux (Fr.) 19'16"; 20. Bernardau (Fr.) 19'35".

V soboto dirka po naši deželi
PORDENON — Vsi najboljši italijanski kolesarji (z izjemo Moserja) in številni tuji profesionalci se bodo v soboto pomerili na kolesarski dirki po Furlaniji - Julijski krajini. Skupno bo prisotnih trinajst ekip, ki bodo prevozile 215 km od Gaiarina do Saron di Caneva.

TURNIR V TREVISU

Dve zmagi Italije

TREVISO — Na mednarodnem košarkarskem turnirju v Trevisu je italijanska državna reprezentanca, ki se pripravlja za nastop na olimpijskih igrah, sinoči tesno premagala ekipo Diana San Marino z rezultatom 110:108. V drugem sinočnjem srečanju je ameriška univerzitetna selekcija Nit s 126:108 odpravila Francijo.

V prvem dnevu tega turnirja je Diana San Marino z 99:96 premagala Nit, Italija pa je bila zanesljivo boljša od Francije. Izid te tekme:

Italija — Francija 119:96 (58:48)

ITALIJA: Cagliaris, Tonut 11, Bonamico 9, Gilardi, Ricci 2, Brunamonti 5, Villalta 4, Meneghin 10, Riva 24, Vecchiato 15, Marzorati 2, Sacchetti 10, Magnifico 12, Premier 4, Binelli 5.

FRANCIJA: E. Beugnot 2, Senegal 2, Dacoury 6, Monclar 4, Szanyel 14, Ostrowski 4, Deganis 8, Duihuisson 27, Cham 1, Kaba 9, G. Beugnot 9, Vestris 10.

PM: Italija 31:35, Francija 22:33; PON: Sacchetti (30) in Vestris (37).

Inter proti Franciji

MILAN — V sredo, 5. septembra, se bo Inter v prijateljskem srečanju pomeril nič manj kot s francosko nogometno reprezentanco. Srečanje bo v Parizu.

Italijansko atletske prvenstvo

Včeraj dva državna rekorda

RIM — V drugem dnevu italijanskega atletskega prvenstva sta padla tudi dva državna rekorda, in sicer v skoku s palico in v metu krogle. V skoku s palico je Mauro Barella z znakmo 5,50 m popravil svoj prejšnji rekord (5,49 m). Prav tako je Alessandro Andrei z metom 21,50 m popravil svojo lastno znakmo (21,40 m).

Dobro formo je potrdil tudi Pietro Mennea, ki je 200 m pretekel v 20'35, kar je letošnji tretji najboljši svetovni čas. V prvem dnevu tega prvenstva pa se je najbolj izkazal Stefano Tilli, ki je 100 m pretekel 10'21. Če upoštevamo, da je Mennea izven konkurence dosegel 10'35, ima Italija lepe možnosti v olimpijski štafeti.

Italija boljša od Romunije

PERUGIA — V tretjem dnevu ženskega evropskega kadetskega košarkarskega prvenstva je Italija dosegla pomembno zmago proti Romuniji, Jugoslavija pa je nepričakovano izgubila proti Nizozemski.

Izidi 2. in 3. kola: Bolgarija - SZ 85:84; Italija - Nizozemska 64:63; Španija - Avstrija 64:39; Nizozemska - Jugoslavija 42:37; Italija - Romunija 76:73; Španija - Avstrija 64:39; SZ -

Madžarska 77:74; ZRN - Francija 50:76. Izidi 4. kola: Belgija - Avstrija 84:70; Jugoslavija - Francija 67 proti 36; Bolgarija - Madžarska 77:72; Nizozemska - Romunija 44:37.

Odbojarski turnir v Gorici

GORICA — Od 23. do 27. t.m. bo v Gorici mednarodni odbojarski turnir »under 17«, na katerem bodo nastopile Italija, Francija, Belgija, Nizozemska in Švedska. Dan pred pričetkom turnirja pa se bosta pomerili reprezentanci naše dežele in Slovenije. Od 16. t.m. bo prav tako v Gorici začela s pripravi italijanska odbojarska reprezentanca.

● NA DRUGI ETAPI KOLESARSKE dirke po Umbriji je zmagal Franco Pica, ki je tudi prevzel vodstvo na skupni lestvici pred Bacalem in Austerom.

● V DRUGEM KOLU mednarodnega teniškega turnirja v Riu De Janeiro je Italijanka Cecchinijeva s 6:2, 6:1 premagala Američanko Bargo. Reggijeja pa je zgubila proti Argentinki Sabatinijevi (6:3, 6:4), Simmondsova pa proti Brazilki Camposovi (7:6, 6:4).

PREGLED ZGODOVINE OLIMPIJSKIH IGER

V. Bavarci so leta 1972 poskrbeli za res edinstven organizacijski aparat. V Münchnu je skoraj vse delovalo brezhibno, objekti so bili v glavnem strnjeni v slabem kvadratnem kilometru. Pomislili so na vse, le na varnost ne, ker v zvezi z njo se ni bilo težav na Ol. Palestinski gverilci so v noči med 4. in 5. septembrom prišli v olimpijsko naselje in napadli izraelsko predstavništvo. Zadeva se je zaključila naslednjo noč na vojaškem letališču blizu Münchna. Policija je skušala osvoboditi izraelske talce. Ob spopadu so bili ti ubiti, padlo pa je tudi nekaj gverilcev. Igre so se brez sunkov nadaljevale po enodnevnem premoru.

Bali so se sicer afriškega bojkota, ker je nameraval MOO pripustiti k startu rasistično Rodeziju (danes Zimbabve). Zmagali so Afričani in želi tudi precej športnih uspehov.

Vietnam je bil še naprej v središču pozornosti. Saigon je med Ol obiskal Kissinger. Njemu v čast je Pentagon priredil strahovit letalski napad na Severni Vietnam. Partizani Vietkonga so nekaj dni zatem vdrli v ameriško oporišče Bien Hoa in v drzni akciji uničili 100 letal in helikoptere, nevarno pa obkolili tudi oporišče Danang. Protiameriške demonstracije je v Münchnu policija potisnila izven javnosti.

Za svetovni šahovski naslov sta se v Reykjaviku potegovala Sovjet Spaski in Amerikan Fischer. V resnici pa je bilo za širšo javnost bolj zanimivo pred dvobojem, ko je Fischer spravljal v obup organizatorje. Italijanski parlament se je ubadal s problemom barvne televizije. Ni se mogel odločiti, kakšen sistem bodo uvedli, kar je hromilo elektrotehnično industrijo. Kitajci še niso bili sprejeti v MOO in so se trudili, da bi navezali stike prav s kamnom spotike, s Tainom in to preko običajnega ping ponga. Odgovor palestinski akciji v Münchnu je bil velik izraelski napad na palestinska taborišča v Libanonu. Življenje je dalo nekaj stotin ljudi in razvila se je silovita letalska bitka, v katero so posegli Sirci.

V Münchnu so črнопolti atleti delali preglavice vodstvu ZDA. Zabeleženih je bilo nekaj nalašč zamujenih startov in odkriti omalovaževanje ameriške himne. Disciplinski ukrepi so

spravili ekipo ZDA ob štafeto 4x400 m. Junaki iger so bili plavalec Spitz, sprinter Borzov, telovadka Olga Korbut in Akii Bua iz Ugande.

Pot čez Veliko lužo pomeni za Ol težave. Slaba in površna organizacija je bila značilna tudi za igre v Montrealu l. 1976. Olimpijsko gibanje sta stiskala tudi dva krča: kitajski in afriški. Za vstop v MOO je LR Kitajska zahtevala izgon Taivana. Razmerje moči je dajalo Kitajcem poguma, Američani pa so grozili z odstopom. Stališča so se omehčala. ZDA so se zadovoljile s formalnimi izjavami, potem ko jih je »taivanski narod zaprosil, naj se zaradi njega ne odpovejo udeležbi«. Afričani so se spravili nad Novo Zelandijo in ji očitali, da je gostila rugbyjsko ekipo iz rasistične Južne Afrike. Pri tem so povsem pozabili na neštete stike, ki jih Južna Afrika ima z drugimi državami in na vojaško pomoč, ki jo od teh uživa za ohranitev apartheidskega režima. Nič ni pomagalo. Skoraj vsi so odpotovali iz Montreala.

Velikih vojaških operacij po svetu ni bilo, čeprav so v Angoli transnacionalne družbe na široko organizirale skupine plačanec za borbo proti novi republiki, v Libanonu pa so skrajni desničarji stiskali palestinsko oporišče Tal el Zataar in pripravljali strahovit pokol. V italijanskem javnem mnenju je delno popustilo zanimanje za Ol: sledili so hudi nesreči v Sevesu, ko je dioksin zastupil širše področje in so morali prebivalstvo izseliti.

Ameriška sonda Viking 1 je mehko pristala na Marsu in javila, da je na njem nekaj elementov, ki bi lahko omogočali primitivno življenje.

Olimpijska kronika je zabeležila nekaj drobnih dogodkov. Prvič je z Ol poročal dopisnik vatikanskega radija, v italijanski ekipi pa je metal kladivo Gorican Edi Podberšček. Na olimpijskem stadionu niso utegnili dokončati strehe in neke noči je dež pogasil »sveti« oganj. Na povsem neslovesen način je »bogoskrunstvo« po nevihti z vžigalnikom popravil čuvaj. Med koreografskim sporedom zaključne slovesnosti se je med brhke Kanadčanke vrnil nagec. Televizijski režiser je poskrbel, da je imel mož uspeh samo pred prisotnimi.

Zadnje Ol v Moskvi so v pretesni zvezi z bližnjimi v Los Angelesu. Prirejave in posledice bodo v kratkem predmet vsakodnevnih razprav.

BRUNO KRIZMAN

kratke vesti - kratke vesti

Davisov pokal

RIM — Spored četrtfinalnih srečanj Davisovega pokala, ki bodo od 13. do 15. t.m., je naslednji: Avstralija - Italija, ZDA - Argentina, Češkoslovaška - Francija, Švedska - Paragvaj. V istih dneh bodo tudi odigrali polfinale v evropski A in B skupini Davisovega pokala: SZ - Avstrija, Izrael - Švica (19. - 21. julij), Belgija - Madžarska, Španija - Irska.

Navratilova pred Evertovo

PALM BEACH GARDEN — Po turnirju v Wimbledonu je WTA (žensko teniško združenje) sestavilo naslednjo lestvico dvajsetih najboljših igral na svetu:

1. Navratilova (ZDA); 2. Evert Lloyd (ZDA); 3. Mandlikova (ČSSR); 4. Shriver (ZDA); 5. Jordan (ZDA); 6. Maleeva (Bol.); 7. Garrison (ZDA); 8. Gadusek (ZDA); 9. Kohde (ZRN);

10. Durie (VB); 11. Horvath (ZDA); 12. Turnbull (Avs.); 13. Jaeger (ZDA); 14. Potter (ZDA); 15. Bonder (ZDA); 16. Sukova (ČSSR); 17. Basset (Kan.); 18. Temesvari (Madž.); 19. Hanika (ZRN); 20. Arraya (Per.).

● JUŽNA KOREJA bo na olimpijske igre v Los Angeles poslala kar 209 atletov. Južnokorejske oblasti očitno želijo, da bi si njihovi tekmovalci pridobili izkušnje v pričakovanju na igre, ki bodo čez štiri leta v Seulu.

V Trstu tečaj za »mini sodnike«

V Trstu se je včeraj začel vsedržavni tečaj za košarkarske »mini sodnike«. Tečaj prireja odbor za sodnike pri italijanski košarkarski zvezi. Tem tečajem polagajo precejšnjo pažnjo, ker naj bi ravno iz vrst teh »mini sodnikov« črpali nove sile.

Po izteku prestopnega roka med košarkarji

Pomembnejših novosti ni veliko

V torek ponoči se je zaključil prestopni rok za košarkaše. Med ekipami A lige je le malo pomembnejših novosti. Od reprezentantov so samo trije menjali sredino: Costa se je iz Brescie preselil v Pesaro, Sacchetti iz Turina v Varese, Tonut pa je zapustil tržaškega prvotnega, ki je letos našel novo sponsorizacijo in se bo imenoval Stefanel, in odšel v Livorno. Med pomembnejše zamenjave sodi povratek Bertolotija v Trst. To je za Tržaški Stefanel zelo pomembno, saj je bilo v lanske sezoni njegova čutila njegovo odsotnost. Poleg njega bodo v Trstu igrali še Boris Vitez, ki ga je Jadran posodil za eno sezono v zamenjavo za Maura Čuka, Fischetto, ki je lani igral v Brindisiju in Riva (Benetton). Od lanskih igral-

cev pa je Stefanel poleg Tonuta odstopil Palumba (Brescia), Gotija (Rapident), Cenderellija (Montegrano), Mauro Čuk pa bo, kot smo dejali, igral pri Jadranu.

Pri goriškem Segafredu ni prišlo do velikih premikov, razen nakupa mladega Lorenzija. Obenem velja povedati, da je poleg Valentinsiga in Turela zapustil Gorico tudi Elvio Pieric, ki je bil simbol goriške košarke. Pierica je namreč kupil pordenonski Oece, ki igra v B ligo. Najavljenih nakupov pa ni bilo in vse kaže, da bo trener Asti moral svoje upe položiti v tiste, ki so ostali; Ardessi, Mayfield, Bon, Bullara, Biaggi, Sfiligoj, Lorenzi.

Vsekakor bo popolnejšo sliko raz-

merja sil italijanske košarke mogoče dobiti šele čez dva meseca, ko se bo iztekel rok za nakup novih tujcev. Pa niti tedaj morda ne, saj dostikrat po zvencih imenih ostane precejšnje razočaranje.

Prav zato je že sedaj marsikatera ekipa izbrala ali potrdila že preizkušene igralce, kot na primer Granarolo (Van Breda Kolff), Berloni (May), Jollycolombani (Johnson), če ne bo prebiraval z zahtevami), Indesti (Oscar), Riunite (Bouie), Australian (Dalipagić), Honky (Crow in Owens), Scavolini (Pietkiewitz). Bancorama si je šele zagotovila »izbira« Brucea Flowersa, Simac pa je potrdila D'Antonija... vendar kot italijanskega državljana, tako bo poleg njega lahko imela še dva tujca.

Po številnih okrepitvah pri tržaškem drugoligašu

Giacomini: Triestina se lahko enakovredno bori za napredovanje

Po številnih izjavah, preobratih in razburljivih trenutkih se je zaključila kupoprodajna borza nogometišev. Tudi Triestina je v tem obdobju precej spremenila svoj videz in se po marsikateri oceni precej ojačila.

Sicer pa je Triestina bila po mnenju nekaterih zgled za ostala društva v drugoligaški konkurenci, saj si je v politiko racionalnih predčasnih izbir zagotovila nogometišev, ki so jo zanimali že ob samem začetku kupoprodajne borze. Predvsem je tržaško društvo skušalo izboljšati svojo obrambno vrsto. Tako je prišel v Trst vratar Bistazzoni, ki je lani branil vrata Pistoieseja; branilca Cerone (prej Pescara), Giuseppe Bagnato (prej Lecce); libero Galbagini (prej Avellino). S temi nakupi je tržaška obramba precej pridobila, predvsem pri skoku.

Na sredini igrišča najdemo dve novi imeni, Gamberinija (prej Sambenedettese) in Braglio (prej Catanzaro). Po predvidevanju naj bi slednja olajšala igranje Romana pri kritju, tako da bi se ta lahko bolj v miru posvetil gradnji igre. Novosti pa so tudi v napadu, kjer se je De Falcu in De Giorgisu pridružil še hitri D'Ottavio (prej Campobasso), ki naj bi bil alternativna rešitev v primeru, da bi se kdo od »čudežne dvojice« poškodoval ali podobno.

Vsekakor pa smo za mnenje o Triestini vprašali tistega, ki jo bo vodil s klopi, in sicer novega trenerja Massimo Giacominija.

»Z ekipo sem zelo zadovoljen in ne morem niti biti drugače, saj so novi igralci sad skupne izbire, pri kateri sem sodeloval skupaj s predsednikom

in športnim direktorjem. Sestavili smo ekipo, ki je sposobna enakovredno boriti se za napredovanje v višjo ligo.

Moštvo je precej homogeno, saj smo po eni strani izbrali igralce, ki se lahko ponašajo z veliko bojevitostjo in agilitativnostjo, kot nekatere, ki se odlikujejo s tehniko. Zmes teh elementov naj bi bila ekipa, ki bi dobro zdržala izredni napor tega prvenstva in istočasno kolikor bo le mogoče, tudi zabavala občinstvo.

Enajsterica je med drugim zelo mlada. Z izjemo Braglio, ki ima 29 let, nimajo vsi ostali več kot 24 let, zato je mogoče s to ekipo tudi voditi neko perspektivnejšo politiko. Poleg tega so z izjemo vratarja Bistazzonija, ki nam ga je Sampdoria posodila, vsi ostali igralci popolna last Triestine, zato se ob koncu prvenstva ne bo več

porajal problem reševanja solastništva.

»V prvi fazi kupoprodajne borze se komentatorji Triestino imenovali kar kraljico borze za B ligo. Ali mislite, da je to mnenje tudi danes utemeljeno?«

»Seveda ne. Mnoge ekipe, ki so v začetku stale ob strani, so v zadnjih dneh opravile nekaj res zelo kvalitetnih nakupov, tako da bi si tudi te zaslužile tak naziv, ki je sicer precej platoničen: lansko leto si ga je zaslužila tudi Palermo...«

»Kaj menite o prihodnjem prvenstvu? V nekem intervjuju ste dejali, da bo veliko težje kot to, ki je ravno za nami.«

»Se vedno sem tega mnenja. V lanskem prvenstvu nisem zasledil prave ekipe, pravega »leaderja«, letos pa

je le-teh še kar precej, vsaj na papirju. Genoa, Pisa in Catania so večinoma obdržale svoje tujce in se bodo borile za takojšnji povratak v višjo ligo. Isto velja tudi za Bologna in Bari, ki se hočeta na najboljši način »masčevati« za nazadovanje v tretjo ligo, ki sta ga doživela pred dvema letoma. Potem so še Arezzo, Campobasso, Padova in Perugia, ki so se po mnenju vseh zelo ojačali.«

»Med imeni, ki ste jih našli, ne zasledimo Triestine. Gre za pozabljivost ali skromnost?«

»Rad bi ponovil, da je naš cilj, da se enakovredno kosamo z ostalimi za napredovanje. Menim pa, da je šele prehod za visokodoneče izjave. Dosti raje imam dejanja, kot pa besede...«

IGOR PAVLETIČ

Uspešen zaključek 9. športnega tedna ŠZ Gaja

V nedeljo se je z ba'nanjem in tenisom na Padričah zaključil zelo uspešen 9. športni teden Gaje. Na tekmovanjih med tednom se je ob športnih objektih zbralo številno občinstvo, ki je kljub hladnemu vremenu sledilo športnim tekmovanjem. Na zaključni slovesnosti športnega tedna je predsednica Gaje Magda Milkovič poudarila pomen športnega tedna, ki poteka vsako drugo leto in podaja zgodovino ŠZ Gaja. Nato je sledilo nagrajevanje zmagovitih ekip in posameznikov, ki so prejeli pokale, plakete in medalje, ki so jih podarila razna podjetja in ustanove.

REZULTATI

NOGOMET

Na nogometnem turnirju 4x4 je sodelovalo kar 16 ekip. Najbolj so se izkazali gajevci, ki so v finalu gladko premagali ekipo Astre s 6:0 in tako osvojili prvo mesto. V ma'em finalu je Zarjax premagala Pam Pam z navadnim rezultatom 11:10.

LESTVICA

1. Gaja (L. Milkovič, Gabrielli, M. Grgič, S in M. Sossi, M. Rismondo);
2. Astra (Trebče); 3. Zarjax.

ODBOJKA

Odbojarski turnir (3 ženske in 3 moški) se je zaključil z zmago veteranov Bora, ki so v finalu po ogorčeni borbi strli odpor Mladih 2. Mladi 1 so

premagali Klapo 84 in si tako zagotovili tretje mesto. Sodelovalo je 6 ekip.

IZIDA

Bor veterani - Mladi 2 2:1
(14:16, 15:13, 15:13)
Mladi 1 - Klapa 84 2:1
(15:7, 7:15, 15:12)

LESTVICA

1. Bor veterani (M. in E. Plesničar, E. Vodopivec, N. Rauber, V. Kus, R.

Gruđen, J. Kufersin); 2. Mladi 2; 3. Mladi 1.

POLIGON

Čeprav je sodelovalo malo otrok je tudi poligon uspel, prvo mesto pa je zasedel Peter Ferluga, ki je bil med dečki in deklicami najspretnější.

VRSTNI RED

1. Peter Ferluga 47'4"; 2. Daša Grgič 49'1"; 3. Martina Gojča 52'2".

NOČNI TEK

Višek športnega tedna je bil vedno nočni tek (»maraton«) po padriških in gropajskih cestah po približno 7 km dolgi progi. Tokrat se je nočnega teka udeležilo rekordno število 64 tekmovalcev.

VRSTNI RED

1. Romano Fulvio (Marathon) 22'30''
2. Luin Claudio (Altopiano) 22'34''
3. Calò Andrea (Altopiano) 23'06''

TENIS

Na mešanem teniškem turnirju med Gajo in Koproj je zanesljivo zmagal gajevca Pregarc, ki je v finalu premagal Koprčana Vatočva s 6:4 in 6:2. Med mladinci je bil najboljši Godnič iz Kopa, ki je premagal gajevca Edvina Milkoviča. Naj se omenimo, da se bodo tečaji tenisa pod strokovnim vodstvom trenerja Nikoliča nadaljevali skozi vse poletje, pozimi pa naj bi se tečaji nadaljevali v telovadnici pri Banih.

BALINANJE

Na ba'inarskem turnirju je sodelovalo 12 ekip iz zamejstva in iz raznih krajev onstran meje. V finalu sta se uvrstili ekipi Gaje in Zarje. Po ogorčenem boju so nepričakovano slavili Bazovci s točko prednosti. V tekmi za tretje mesto je ekipa Repentabor (Jug.) premagala Brim Povir s 13:8.

IZIDI

1. skupina v Gropadi
Gaja 2 - Brim Povir 8:13; Aluminij Komen - Gaja 2 6:13; Brim Povir - Aluminij Komen 13:1.

2. skupina v Padričah
Gaja 1 - Brest Cerkvenca 13:1; Brest Cerkvenca - Zeleno jezero Dobrovlje 13:9; Gaja 1 - Zeleno jezero Dobrovlje 13:7.

3. skupina v Padričah
Kraški dom - Hrast Tupoljče 8:13; Kraški dom - Repentabor (Jug.) 11:13; Repentabor (Jug.) - Hrast Tupoljče 13:9.

4. skupina v Bazovici
Zarja - Draga Orlek 13:10; Draga Orlek - Gaja 3 13:11; Zarja - Gaja 3 13:11.

POLFINALE

Gaja 2 - Brim Povir 13:6; Zarja - Repentabor (Jug.) 13:10.

KONČNA LESTVICA

1. ZARJA (M. Krizmančič, T. Pečar, R. Škabar, L. Saba, R. Gojča, P. Purič)

2. GAJA: (A. in I. Kalc, K. Guštin, Stanko in Silvan Grgič, P. Natural)
3. REPENTABOR (Jug.) A in E. Guštin, Z. Škabar, J. in B. Raubar)

Na sliki: Udeleženci finalnih obratov odbojarskega turnirja. Darko Grgič

Končan peti memorial »B. Frandolič«

Odbojkarji Štandreža najboljši

Peti memorial »B. Frandolič« se je zaključil z zmago Štandreža. To je za štandreško moštvo druga zaporedna zmaga na tem turnirju. Štandrežci, ki so se v zaključni finalni tekmi srečali z ekipo Našega prapora, so z lahkoto zmagali, kar potrjuje tudi končni izid. Treba pa je sicer omeniti, da so jim pri tem pomagali tudi odbojkarji z vznožja Brd, ki so bili avtorji precejšnjih, skoraj banalnih napak, ki jih v prejšnjih tekmah niso naredili. Vsekakor pa je prvo mesto štandreških odbojkarjev povsem zasluženo.

V ma'em finalu za tretje mesto so bili Jamelci boljši od Sovodnjcev. Ta tekma je bilo precej izenačena, kot je razvidno tudi iz delnih izidov. V tretjem setu pa je moštvo Sovodnj malo popustilo, tako da so Jamelci osvojili tretje mesto.

Po zaključku tekem in pred nagrajevanjem se je predsednik KD »Kras« iz Dola in Poljan Zvonko Frandolič v imenu društva zahvalil ekipam za njihovo sodelovanje na petem memorialu. Izrazil je zadovoljstvo društva nad uspehom letošnjega turnirja. Po kratkem spominu na pokojnega Bernarda, kot prijatelja in kot odbornika društva ter pevca v domačem pev-

skem zboru, je poudaril predvsem to, da ne smemo pozabiti pomena, ki ga ima memorial. Športniki ne smejo na igrišču samo iskati čim boljše športne rezultate, temveč se morajo tudi zavdati, zakaj sploh tekmujejo.

Po enominutnem molku v spomin Bernardu je bilo na vrsti nagrajevanje. Pokale in plakete je nastopajočim ekipam podarila mati pokojnega Bernarda.

Ko so bile vse nagrade podeljene, se je Frandolič še enkrat zahvalil ekipam ter vsem ostalim, ki so pripomogli k realizaciji letošnjega turnirja, in zaključil s tradicionalnim »navsvidenje prihodnje leto na 6. memoriale B. Frandolič«.

IZIDA FINALNIH TEKEM

Finala za 3. mesto
Jamlje - Sovodnje 2:1
(12:15, 15:12, 15:9)

Finala za 1. mesto
Štandrež - Naš prapor 2:0
(15:6, 15:3)

JAMLJE: Bagon, Soban, Krošelj, Petejan, Lavrenčič, Oretti, Lakovič. SOVODNJE: R. Petejan, Princič, Butkovič, Cijan, Čavdek, Gulin.

ŠTANDREŽ: Plesničar, D. Mučič, Faganel, Orel, L. Mučič, Bastiani, Zavadlav.

NAŠ PRAPOR: Bevčar, Vogrič, D. Klanjšček, P. Klanjšček, F. Sošol, M. Sošol, Komel, Mikluš.

KONČNA LESTVICA (moški):
1. Štandrež, 2. Naš prapor, 3. Jamlje, 4. Sovodnje, 5. Danica, 6. Kras, 7. Ronke.

KONČNA LESTVICA (ženske):
1. Doberdob, 2. Vrhi, 3. Dol. (zf)

V petek občni zbor ŠD Juventina

V petek, 13. julija, bodo športniki ŠD Juventina iz Štandreža na občnem zboru podali obračun delovanja v preteklem obdobju. Prvo sklicanje občnega zbora bo ob 19.30, drugo pa ob 20. uri v Domu Andreja Budala v Štandrežu. Poleg odborniških poročil, so zaželeni čimbolj številni posegi članov s predlogi za nadaljnje delovanje štandreškega društva. Odbor Juventine vabi na občni zbor vse članove, vaščane in prijatelje društva.

Zanimivo motociklistično srečanje V Gradišču nad 700 motoristov

Gradišče je konec tedna sprejelo več kot 700 motoristov iz raznih evropskih držav (Finska, Belgija, Jugoslavija, Avstrija, Nemčija, Italija), ki so se srečali na že tradicionalnem motorističnem mitingu, ki ga vsako leto pripravlja društvo »Motoclub I-sontino« ob sodelovanju turistične ustanove iz Gradišča.

Hrup motorjev so prebivalci tega mesteca slišali že prejšnji petek, ko so prihajali prvi udeleženci. Zanimanje občinstva pa se je povečalo v soboto zvečer, ko so vsi udeleženci v sprevedu prevzili glavne ulice Gradišča in jim s tem dali poseben čar.

Osrednji del tridnevnega mitinga je bil v nedeljo jutraj, ko se je v parku, poleg udeležencev, zbralo izredno veliko domačinov, predvsem pa mladih, ki so si z velikim zanimanjem o-

gledovali motorje, med katerimi so prednjačile japonske znamke.

Srečanje motoristov so sklenili z nagrajevanjem najboljših klubov ter posameznikov.

obvestila

Košarkarska komisija pri ZŠSDI

obvešča, da bo košarkarski tečaj pod vodstvom Petra Brumna, potekal od 12. do 17. julija. Zbor igralcev in trenerjev bo danes, 12. julija, ob 8.45 v Borovem športnem centru na stadionu »1. maj«.

TPK Sirena

prereja od 23. do 29. julija jadralni tečaj na deskah. Tečajniki bodo lahko vse poletje vadili s klubskimi deskami. Vpisovanje vsak dan na sedezu kluba na zasutem zemljišču v Barkovljah ali pa po telefonu na št. (040) 764263 po 21. uri.

TPK Sirena

obvešča, da je novi sedež ob morju v Barkovljah ves dan na razpolago članom.

3 KRAT MUNDIAL

Saša Rudolf

(26.)

Še en postanek v trgovinah s pletenimi opankami, ovratnicami in verižicami iz korala ali lesa, kavnih in drugih zrn, pa še ogled malega, toda dokaj zanimivega botaničnega vrta tropskih rastlin in že se je treba vrniti. Na vmesni postaji nadležnost s fotografiji, ki hipoma prepoznajo žrtev in ji ponujajo za mal denar uokvirjeno fotografijo, ali pa odtis na krožniku z napisom »souvenir de Pao de azucar«. In čeprav smo z vrha Sladkorne gore postreljali 30 ali 40 fotografij, bomo zbirki dodali še eno, razvito, z odtisom na krožniku.

Pot nadaljujemo preko najbolj naseljene mestne četrti Botafogo proti Corcovadu. Cesta se vzpenja, tako da ji je stari taksijev motor komaj kos. Toda potenje v taksiju se bo obrestovalo, saj je zrak na hribu svež in hladen, tako da se nam celo dolgo stopnišče do Kristusovega kipa ne bo zdelo prenaporno. Že sam pogled na ogromni kip z razprštrtimi rokami je vreden truda, še bolj pa pogled na mesto, ki se odkriva pod nami.

Od tod vidimo vse: od najsevernejšega predela, kjer je pristanišče, do zgodovinskega središča, okraja Flamengo pa do Botafoga, notranjega jezera Rodrigo de Freitas in plaž na jugu. Dodati je treba še ogromni most, ki povezuje južni del zaliva s severnim, valovanje Atlantika, na stotine otočkov. Če smo na Sladkorni gori streljali s fotografskim aparatom, bomo na Corcovadu fotografirali kot z brzostrelko.

TAVANJE PO PREDMESTJU

Toda življenje, utrip tujega mesta ni moč spoznati v taksiju. Za to je potreben čas, pa tudi nekaj dobre volje do tavanja brez cilja po ulicah in avenidah. Tu

bomo kaj kmalu spoznali, da je videz lepote, veselja in brezskrbnosti varljiv. Brazilija je tipična južnoameriška država z vsemi težavami na socialnem in gospodarskem področju.

Marsikaj že pove sama menjava valute, saj je pariteta cruzeiro-dolar na uradnem trzišču eno, na črni borzi pa nekaj povsem drugega. In še inflacija. Leta 1978 so za ameriški dolar izplačevali 17 cruzeirov, danes 700.

Kako daleč so leta brazilskega gospodarskega čudeža, ko se je narodni dohodek višal tudi za 12 odstotkov letno, zdaj so zadovoljni, če doseže poldrugi odstotek, primanjkljaj v državni bilanci pa se veča v desetine milijard dolarjev.

Tudi tu si delavci in uradniki pomagajo kot v Argentini z dodatnimi službami in zaslužki, toda v primerjavi z južnejšo republiko se v Braziliji mnogo razpravlja o politiki, reformah. Vsak razgovor je treba pričeti z nogometom, ne pozabimo, da je v Rio največji stadion na svetu, ki so ga zgradili leta 1950 ob tedanjem svetovnem prvenstvu, in ki lahko sprejme 200 tisoč gledalcev. Nogometna tekma v stadionu Maracanã je spet dogodek, ki ga turist ne sme opustiti. In to ne samo zaradi tega, ker so Brazilci nesporni mojstri nogometne igre, pač pa zaradi navijačev, ki napolnijo stadion. Vsaka akcija je dvakratna, enkrat na igrišču in z nekajsekundnim premorom na tribunah. Leksija tudi za naše navijače, ki se razburijo le ob streljih na gol, v Rio navijanje ne preneha skozi vseh 90 minut, vse pa seveda v ritmu sambe.

LUKSUS IN REVŠČINA TRETJEGA SVETA

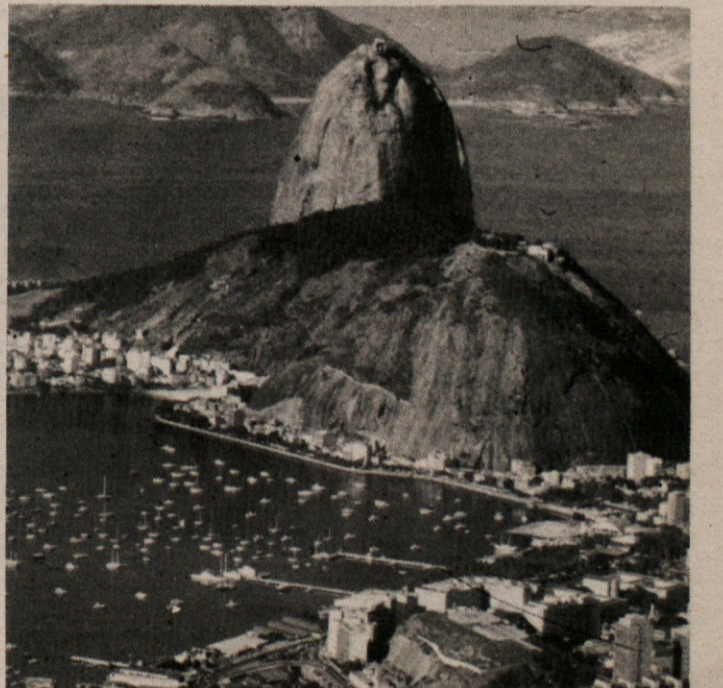
Le nekaj sto metrov od favellas, kjer življenje skoraj nima nič več človeškega, so ob Ipanemi, ki je povsem zasenčila slavo Copacabane, nastale velikanske luksuzne zgradbe za dolarske milijonarje. Za petičnega Brazilca je skoraj nepojmljivo živeti v stanovanju, ki bi merilo manj kot tisoč kvadratnih metrov. Samo salon mora meriti kot pri nas šolska telovadnica. Okna gledajo na plažo, da sprehajalci lahko vidijo, kako gospodar ne varčuje s prostorom.

Toda čeprav je brazilski petičnež odšel za stanovanje milijon dolarjev, ne bo pomislil na temu pri-

merno hišno opremo. Notranjost je urejena brez okusa, slog ni važen, zato bomo poleg lepo izrezljane omare, stare nad 200 let naleteli na moderno švedsko pohištvo.

Kulture, okusa in prave mere si ni moč pridobiti zgolj z denarjem, ker denar ne more nadomestiti tradicije, ki gre iz roda v rod. Te tradicije pa v Braziliji ni in je ne more biti, saj gre za mlado državo brez zgodovinskih prepletov, deželo v polnem razvoju, ki se še sama ne pozna popolnoma.

Tako so na primer med Mundialom v Argentini odkrili v Amazoniji novo reko. In to z radarjem, ker je prekrita s pragozdom in je torej z letala ni moč fotografirati. V spominu ostajajo le živahna in pestro barvana oblačila, vitka telesa mulatk. Toda to je le zunanja podoba Carioco — prebivalca Ria — ali Paulista-meščana Sao Paula.

RIO DE JANEIRO — Sloviti Pao de Azucar - Sladkorna gora

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir - V SFRJ številka 15.000 din, naročnina za zasebne mesečno 180.000, letno 1.800.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.000, letno 2.500.000 din

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Zira račun 50101-603 45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Moli oglasi 550 lir besedo. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmerice, zahvale in sozolja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

12. julija 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Italijanski potrošniki postajajo čedalje bolj previdni in trezni

RIM - Več kave, čaja, kakaa, brezalkoholnih pijač, zdravil, avtomobilov, radijskih in televizijskih sprejemnikov, kozmetičnih artiklov pa tudi gospodinjske opreme in finančnih storitev, manj pa obutve, pohištva, stanovanjske opreme, kristalne in celo sredstev za izobraževanje! To je skop, vendar sila zgovoren prerez potrošniške pahljače, kakršna je značilna za poprečno italijansko družino v obdobju poslednjih šestih let in kakršna izhaja iz temeljite statistične obdelave porabništva na Apeninskem polotoku, ki jo je izvršil osrednji statistični zavod Istat.

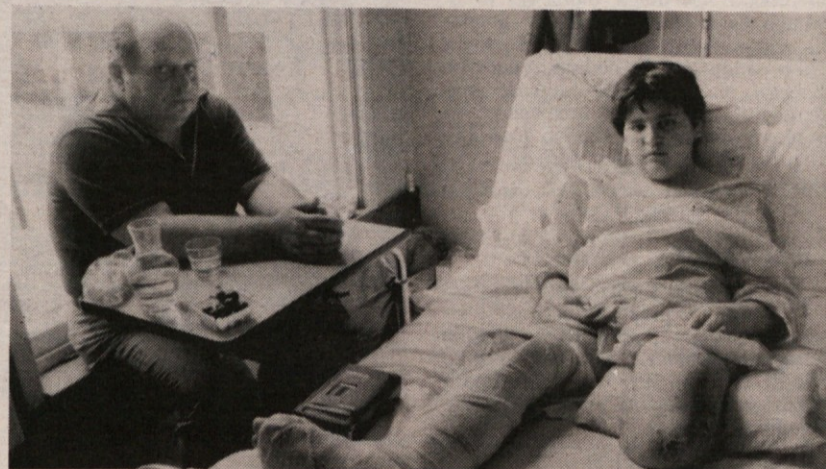
Izsledke raziskave so izvedenci tega zavoda strnili v publikaciji z naslovom »I conti economici degli Italiani tra il 1960 ed il 1983«, za katero je še posebej značilno, da je v njej vrednost nakupljenega blaga oziroma izkoriščenih storitev izražena v cenah iz leta 1970, torej brez inflacijskega pritiska.

Zaključki analize Istat izrecno izpodbijajo utemeljenost splošno razširjenega in obrabljene izreka, čes

da ljudje v koraku s časom kupujejo vse več luksuznih proizvodov in opreme, manj pa življenjsko nujskih dobrin. V razdobju 1978-1983 je poprečni pregivalec Italije sicer res povečal porabo takšnih dobrin, katerih prodaja je značilna za bogato družbo: stroški za nakup prevoznih sredstev so realno poskočili za 44,6 odst., izdatki za komunikacijska sredstva so se povečali za 31,5 odst., za gospodinjsko pomočnico za 24 odst. ter za nakup radijskih sprejemnikov in televizorjev za 25 odstotkov; res pa je tudi, da so se nakupi moških, otroških in ženskih čevljev skrčili za 11,5 odst., pohištva za 10,6 odst. in druge stanovanjske opreme za 7,7 odst. ter da se je nabava izobraževalnega gradiva zmanjšala za 4,8 odst., kar gotovo ni dober znak.

Dobro znamenje ni niti to, da se je poraba tobačnih izdelkov med 1978. in 1983. letom povečala za 14,7 odst., sicer po vrednosti s 1.763 na 2.023 milijard lir. Poraba alkoholnih pijač je pa narasla samo za 4,3 odst. (od 1.250 do 1.304 milijarde lir).

Libanonska žrtev

Dvanajstletni Ziad Sabbagh leži v bolnišnici pariške četrti Le Chesnay. V francosko glavno mesto ga je pospremil oče, z njim pa sta prišla še dva druga mlada Libanonca. Vsi trije so bili hudo ranjeni 14. maja, ko je padla granata na šolo v Vzhodnem Bejrutu. Na zdravljenje v Pariz so prišli s pomočjo organizacije za pomoč otrokom (AP)

Vsakdo po svoje

Tudi v Münchnu je vroče in v največjem mestnem parku je te dni pravi naval na stojnice s sladoledom. Dekletu, ki jo vidimo na sliki, je pripelka šla bolj na živce kot drugim, sicer pa so taki prizori tod običajni (AP)

Nasip pred Benetkami

BENETKE - Konzorcij »Nove Benetke« bo končno začel uresničevati načrt, ki ga je pred leti odobrila parlamentarna komisija »Nicolazze« za rešitev Benetk pred pogreznjem v morje. Oktobra bi morali namreč začeti z gradnjo kamnitega nasipa, s katerim bodo delno zaprli eno izmed treh ustij, ki povezuje beneško laguno z morjem.

Nasip bodo zgradili z belim istrskim kamnom med krajema Treport in San Nicolò del Lido. Dolg bo 1350 metrov, širok 4, nad morsk gladino pa se bo dvigal le za meter. Kljub številnim študijam strokovnjaki z velikim zanimanjem pričakujejo, kakšne posledice bo ta valolom imel na

morske tokove, na morsko dno, na plimo in oseko ter nasploh na ekološko ravnovesje beneške lagune. Nasip bi morali dograditi v nekaj mesecih.

Resnici na ljubo bi se stvari lahko še zataknilo pred začetkom del. Dokončno dovoljenje mora izdati odbor za vodo, ki mora pred tem zaslupati občinska sveta Benetk in Chioggie ter deželni svet. Kot rečeno pa bo z nasipom uresničen le prvi del načrta za rešitev Benetk, ki predvideva postavitev sistema cilindrov za zajezitev plime. Uresničitev celotnega načrta bi zahtevala 8 let dela, stroški pa bi znašali od 1.500 do 2.000 milijard lir.

Sardinijo bi radi ločili od Italije

CAGLIARI - Namestnik državnega pravdnika v Cagliariu Walter Basilone je v okviru sodne preiskave v domnevni separatistični zaroti, ki naj bi si kot cilj zadala odcepitev Sardinije od Italije, zahteval, da se uvede sodni postopek proti 28 osebam. Preostalim trem osebam pa ne bodo sodili (od teh je Adriano Putzolu pred kratkim umrl).

Vsi akti, vključno z zahtevami javnega tožilca, so sedaj v rokah preiskovalnega sodnika Maria Marchetti, ki bo moral s sentenco uvesti sodni postopek proti domnevnim separatistom. Od oseb, ki naj bi jim sodili, jih je 11 v hišnem priporu, dve pa se skrivata, ostale so na začasnih svobodi.

Tisti, ki so v hišnem priporu ali se skrivajo, se bodo morali braniti pred obtožbo politične konspiracije, za ostale pa so obtožbe manj hude. Med obtoženimi je več znanih osebnosti: univerzitetni profesor in župan v kraju Bulzi, prof. Piliu, avtoprevoznik Meloni in Libijec Mohamed Tabet.

Nesreča v rudniku

TAIPEI - Le malo je upanja, da bi našli pri življenju 124 rudarjev, ki so od torka zaprti 2 tisoč metrov globoko v tajvanskem rudniku Juifang. V torek se je namreč vnel v rudniku požar, ki ga je po mnenju preiskovalcev povzročil kratek stik pri napravi za zračenje.

Gasilcem je uspelo ukrotiti plamene že v noči od torka na sredo, tako da so se v rudnik lahko spustile prve skupine reševalcev. Ni pa jim do včeraj uspelo spustiti se globlje od 500 metrov zaradi gostega dima.

Tajvanske oblasti pa so medtem zaukazale začasno zaprtje vseh rudnikov na otoku, da bi ugotovile, ali v rudnikih spoštujejo varnostne norme. Nesreča v rudniku Juifang je že druga v mesecu dni. Konec junija je namreč umrlo v rudniku Haishan 74 ljudi. Po mnenju izvedencev 70 do 120 rudnikov na Tajvanu se ne drži varnostnih predpisov, ki jih je določila vlada.

Je zakon princeze Ane v nevarnosti?

LONDON - Škandalistični listi po celem svetu so spet našli argument, ki ga je vredno dodobra obdelati: po pisanju angleškega lista »Sun« je namreč poroka med angleško princezo Ano in kapetanom Markom Phillipsom na robu propada. »Sun« je napisal, da zakonca sploh ne spita več skupaj in pri tem navaja kot dokaz dejstvo, da bosta obz odpotovala v Los Angeles (princesa kot predsednica angleškega olimpijskega društva, Phillips pa kot komentator za neko avstralsko televizijsko družbo), da pa bosta spala v različnih hotelih, ki sta kar 50 kilometrov oddaljena drug od drugega. Buckingham Palace ni v zvezi s pisanjem lista hotel dati nobene izjave.

Španke in splav

MADRID - Špansko ustavno sodišče je izreklo razsodbo, po kateri španska državljanica, ki v tujini odpravi otroka, ne stori prekrška. Rzsodbo je utemeljilo z dejstvom, da v Španiji ni mogoče obsoditi nekoga za dejanje, ki je na tujem zakonito, obenem pa je zavrglo tezo, da je prekinitve nosečnosti žrtev »španski zarodek«, to pa zato, ker zarodek nikakor ni še fizična in pravna oseba.

Do razsodbe je prišlo na osnovi priziva neke Španke, ki je šla splavit v London in bila za to obsojena na mesec in dan je skupaj z možem, ki jo je v Anglijo pospremil. Ugledni »El Pais« je v uvodniku zapisal, da utegne razsodba utreti pot postopku, s katerim naj se v določenih primerih prekinitve nosečnosti v Španiji uzakonijo; zadevni osnutek je parlament že odobril, konservativna opozicija pa je brž vložila priziv.

MIKI MUSTER: Trije hribolazci

(25.) Pustolovščine Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika

Zaklad, ki naj Japonski vrne »severne teritorije«

TOKIO - Na Japonskem se spet širi zlata mrzlica: iz ostankov ruske križarke »Admiral Nahimov« naj bi po velikih denarnih in fizičnih naporih potapljačev potegnili na površje dve dragoceni srebrni posodi, ki dokazujeta - tako gre glas - da več sto metrov pod morsk gladino leži pravi zaklad. Toda pojdemo lepo po vrsti.

Križarko ruskega carja Nikolaja II., ki je sodila v močno floto, je leta 1905 potopila pri Tsušimi mlada japonska flota pod poveljstvom admirala Togoja. Kmalu zatem so se pričele vsevpred širiti govorice, ki naj bi jih potrdili sami preživeli ruski mornarji, da je na ladji bilo natovorenih 5.500 zabojev zlata. Pozneje so nekateri začeli trditi, da je v v podpalubju 8.524-tonske vojne ladje bilo 20 milijonov funtov šterlingov, ki naj bi jih francoska vlada posodila Nikolaju II.; ker pa se je car bal nemirov v Moskvi, je - tako so pravili - zaklad dal vkrcati na omenjeno križarko in odpeljati v Vladivostok. Med plobo so pa, kot rečeno, Japonci ladjo potopili ne vede, da pravzaprav skoraj ni oborožena, ampak pre-

važna zlate cekine. Po kasnejših računih naj bi križarka prevažala do usodnega trenutka zlato v vrednosti 6.700 milijard jenov. Toda zelo verjetno je šlo za novinarsko iskanje senzacije.

To pa tudi ni glavno vprašanje. Zanimivo je namreč, da se je japonski mogotec Sasagava, o katerem menijo, da je najbogatejši človek v državi, a o katerem se dobro ve, da je vodja japonske skrajne desnice pa tudi japonske mafijske organizacije »Jakuze«, vneto lotil iskanja zaklada. Za potapljaške operacije je doslej potrošil že 9 milijard jenov, javnosti pa pokazal malo ali nič, če izvzamemo nekakšne palice domnevne platine. Še več: obrnil se je na Sovjetsko zvezo, čes, v zameno za potopljeni zaklad vrnite Japonski »severne teritorije«, to je znane štiri otoke, ki so po drugi svetovni vojni prešli pod sovjetsko oblast.

Značilno je, da je tokijska vlada vselej prav tako zahtevala nazaj te otoke, a tokrat je uradno izjavila, da »Sasagava ničesar nima opraviti. Kaj tiči za grmom? To se sprašuje tudi poprečni Japonec, ki Sasagavi več ne verjame.